

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДАР БОРАИ БОЗОРИ ҚОҒАЗҶОИ ҚИМАТНОҚ

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2011, №6, мод. 456; с. 2014, №3, мод. 151;
с. 2015, №11, мод. 976; с. 2016, №11, мод. 889)

Қонуни мазкур муносибатҳоро, ки дар раванди барориш, паҳнкунӣ, гардиш ва пардохти қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ, новобаста аз шакли ташкилию ҳуқуқии эмитент, хусусияти таъсисдиҳӣ ва фаъолияти субъектҳои бозори қоғазҳои қиматноқ ба вучуд меоянд, танзим намуда, тартиби танзим ва назоратро дар бозори қоғазҳои қиматноқ бо мақсади таъмини амали беҳавф, қушода ва самараноки бозори қоғазҳои қиматноқ, ҳифзи ҳуқуқи сармоягузoron ва дорандагони қоғазҳои қиматноқ, рақобати боинсофонаи иштирокчиёни бозори қоғазҳои қиматноқ муайян менамояд.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

– *андеррайтинг* – аз ҷониби андеррайтер дар асоси созишнома бо эмитенти қоғазҳои қиматноқ гузаронидани обунашавӣ ба қоғазҳои қиматноқ ё фурӯши қоғазҳои қиматноқе, ки бо тариқи эмиссияи оммавӣ бароварда шудаанд;

– *андеррайтер* – иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматноқ, ки бо эмитенти қоғазҳои қиматноқ бо ўҳдадории гузаронидани обунашавӣ ба қоғазҳои қиматноқ ё фурӯши қоғазҳои қиматноки ба тариқи эмиссияи оммавӣ баровардашуда ё таъмини обунашавӣ ба қоғазҳои қиматноқ ё хариди онҳо аз ҷониби шахсони дигар шартнома менамояд;

– *барориши қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ* – маҷмӯи ҳамаи қоғазҳои қиматноки як эмитент, ки арзиши номиналии баробар доранд ва ба дорандагони онҳо вобаста аз намуди онҳо андозаи баробари ҳуқуқхоро медиҳанд. Ба барориши қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ рақами ягонаи бақайдгирии давлатӣ дода мешавад, ки он нисбат ба ҳамаи қоғазҳои қиматноки эмиссионии барориши мазкур паҳн мегардад. Барориши қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ бо роҳи бақайдгирии тарҳи барориш амалӣ карда мешавад;

– *барориши иловагии қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ* – маҷмӯи қоғазҳои қиматноқ, ки иловатан ба қоғазҳои қиматноки пештар паҳнгардида паҳн карда мешаванд;

– *бастанӣ калони саҳмияҳо* – 5 фоиз ва зиёда аз он саҳмияҳои оддии аз тарафи ҷамъияти саҳомӣ баровардашуда;

– *бастанӣ саҳмияҳои назоратӣ* – беш аз 50 фоизи саҳмияҳои оддии аз тарафи ҷамъияти саҳомӣ баровардашуда;

– *биржаи фондӣ* – шахси ҳуқуқие, ки дар шакли ташкилию ҳуқуқии ҷамъияти саҳомӣ таъсис ёфта, ташкили савдои қоғазҳои қиматноқро амалӣ менамояд ва ҷиҳати мусоидат барои бастанӣ аҳдҳо бо қоғазҳои қиматноқ бо роҳи истифодаи низоми савдои биржаи фондӣ хизмат мерасонад; (ҚҶТ аз 23.11.15 с., № 1255)

– *бозори аввалияи қоғазҳои қиматноқ* – муносибатҳое, ки дар раванди аз ҷониби эмитент бегонакунии қоғазҳои қиматноқ ба соҳибони аввал тавассути бастанӣ аҳди граҷдани ҳуқуқӣ ба роҳ монда мешаванд;

– *бозори муташиаккили қоғазҳои қиматноқ* – доираи гардиши қоғазҳои қиматноқ, ки дар он аҳдҳо бо қоғазҳои қиматноқ бо расмиёт ва шартҳои танзим мешаванд, ки ташкилкуандаи савдо барои иштирокчиёни ин аҳдҳо мутобиқи қонунгузорӣ муқаррар кардааст;

– *бозори номуташиаккили қоғазҳои қиматноқ* – доираи гардиши қоғазҳои қиматноқ, ки дар он аҳд бо қоғазҳои қиматноқ бе риояи талаботи бозори муташиаккили амалӣ карда мешавад;

– *бозори тақрорӣ қоғазҳои қиматноқ* – муносибатҳое, ки дар раванди муомилоти қоғазҳои қиматноки пештар баровардашуда байни субъектҳои бозори қоғазҳои қиматноқ сурат мегиранд, ба истиснои муносибатҳо дар бозори аввалияи қоғазҳои қиматноқ;

– *вомбарг* – қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ мебошад, ки ҳуқуқи дорандаи онро барои аз шахси барорандаи вомбарг дар мӯҳлати дар он пешбинишуда гирифтани арзиши номиналии вомбарг ё дигар молу мулки ба он баробарро тасдиқ менамояд, инчунин ба дорандаи он ҳуқуқи гирифтани фоизи он аз арзиши номиналии вомбарг ё ҳуқуқҳои дигари молумулкиро медиҳад;

– **гардиши коғазҳои қиматнок** – баستاني аҳдҳои граждани – ҳуқуқӣ оид ба коғазҳои қиматнок дар бозори тақрорӣ;

– **делистинг** – расмиёти аз ҷониби биржаи фонدى хориҷ намудани коғазҳои қиматнок аз рӯйхати нархгузорӣ;

– **дороиҳои сармоягузорӣ** – маблағҳои пулӣ, коғазҳои қиматнок, дороиҳои дигар, ки мақоми давлатии ваколатдорнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон онҳоро ҳамчун дороиҳои сармоягузорӣ муайян намудааст;

– **дорандаи номиналӣ** – шахс, иштирокчи касбии бозори коғазҳои қиматнок, ки соҳибмӯлки коғазҳои қиматнок намебошад, манфиатҳои саҳмдорро нисбат ба коғазҳои қиматнок намояндагӣ мекунад ва иҷроӣ ҳуқуқҳоро ба онҳо аз номи худ ва бо супориши соҳибмӯлк дар асоси шартнома амалӣ менамояд;

– **инсайдер** – шахсе, ки бо сабаби соҳибӣ намудани саҳмияҳои (ҳиссаи иштирок дар сармояи оинномавии) эмитент ё шахси бонуфузи он, аъзогӣ дар мақоми идоракунии эмитент ё шахси бонуфузи он, баستاني шартномаи меҳнатӣ ё шартномаи граждании ҳуқуқӣ бо эмитент ё бо шахси бонуфузи он, ваколатҳои ба ӯ ҳамчун мансабдори мақоми давлатӣ додашуда, инчунин дар ҳолатҳои дигари бо қонунгузорӣ муқарраргардида ба маълумоти инсайдерӣ дастрасӣ дорад;

– **иттилооти махфӣ** – ҳама гуна иттилооте, ки оммавӣ (кушода) набуда, ошкор кардани он метавонад ба нархи бозории коғазҳои қиматноки баровардаи эмитент, аҳдҳо бо онҳо, ба ҳуди эмитент ва фаъолияти он, инчунин ба шахсони дигаре, ки иттилооти мазкур ба онҳо дахл дорад, таъсир мерасонад;

– **иттилооти ба ҳама дастрас дар бозори коғазҳои қиматнок** – маълумоте, ки мувофиқи Қонуни мазкур бояд ошкор карда шавад;

– **иштирокчи касбии бозори коғазҳои қиматнок** – шахси ҳуқуқие, ки дорои иҷозатнома барои амалӣ намудани як ё якчанд намудҳои фаъолияти касбӣ дар бозори коғазҳои қиматнок мебошад;

– **иҷроӣ аҳди биржавӣ** – иҷроӣ ҳисобҳо аз рӯи аҳди бо коғазҳои қиматнок дар биржаи фонدى басташуда тавассути аз ҷониби тарафҳо иҷро кардани ўҳдадориҳои, ки аз аҳд бармеоянд;

– **коғазҳои қиматноки эмиссионӣ** – коғазҳои қиматноке, ки дар як вақт дорои аломатҳои зерин мебошад: маҷмӯи ҳуқуқҳои молумулкӣ ва ғайримолумулкиро, ки боиси шаҳодат додан, гузашт кардан ва иҷроӣ қатъӣ бо риояи шакл ва тартибе, ки Қонуни мазкур муқаррар намудааст, дар худ нигоҳ медорад, бо барориш паҳн карда мешавад, андоза ва мӯҳлати баробари иҷроӣ ҳуқуқҳоро дар дохили як барориш, новобаста ба вақти ба даст овардани коғазҳои қиматнок, дорад;

– **коғазҳои қиматноки эмиссионии номӣ** – коғазҳои қиматноке, ки маълумот дар бораи соҳибони он ба эмитент дар шакли феҳристи соҳибони коғазҳои қиматнок бояд дастрас бошад, гузариши ҳуқуқҳо ба он ва амалӣ намудани ҳуқуқҳои бо он алоқамандбуда ҳаммонандкунии ҳатмии соҳиби онро талаб менамоянд;

– **листинг** – расмиёти ворид намудани коғазҳои қиматнок ба рӯйхати нархгузории биржаи фонدى;

– **маълумоти инсайдерӣ** – ҳама гуна маълумот оид ба коғазҳои қиматноки эмиссионӣ ва амалиёт бо онҳо, инчунин дар бораи эмитенти ин коғазҳои қиматнок ва фаъолияти ӯ, ки ба шахсони сеюм маълум нест ва ошкор кардани он ба арзиши бозории ин коғазҳои қиматнок метавонад таъсир расонад;

– **намуди ғайриҳуҷҷатии коғазҳои қиматноки эмиссионӣ** – намуди коғазҳои қиматноки эмиссионӣ, ки соҳиби он дар асоси навиштаҷот дар низоми пешбурди феҳристи соҳибони коғазҳои қиматнок ё дар ҳолати ба нигоҳдорӣ супоридани коғазҳои қиматнок, дар асоси навиштаҷот дар ҳисоби депо муайян карда мешавад;

– **пахнкунии коғазҳои қиматнок** – бегона кардани коғазҳои қиматноки эмитент ба соҳибони аввал тавассути баستاني аҳдҳои граждании ҳуқуқӣ;

– **пешниҳоди шахсӣ** – пешниҳод оид ба паҳнкунӣ ё фурӯш дар бозори коғазҳои қиматнок ба гурӯҳи шахсоне, ки ҳайати он пешакӣ муайян карда шудааст;

– **пешниҳоди оммавӣ** – пешниҳод оид ба паҳнкунӣ ва фурӯши коғазҳои қиматнок, ки ба ҳама гуна шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ манзур гардидааст, ба истиснои пешниҳоди шахсӣ, фурӯши коғазҳои қиматнок дар раванди амалӣ намудани мурофияи муфлисшавӣ мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон, фурӯши коғазҳои қиматнок ҳангоми иҷроӣ истеҳсолоти судӣ мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон;

– **рақами бақайдгирии давлатӣ** – коди рақамӣ (ҳарфӣ, аломатӣ), ки барориши мушаххаси (барориши иловагӣ) коғазҳои қиматноки эмиссионии ба қайди давлатӣ гирифташавандаро муайян менамояд;

– **рӯйхати нархгузорӣ** – номгӯи коғазҳои қиматноки эмиссионӣ, ки ба талаботи ташкилкунадагони савдо ҷавобгӯ буда, бо тартиби муқарраргардида ба савдо роҳ дода шудаанд ва нисбати онҳо бо ҳуҷҷатҳои дохилии биржаи фонدى талаботи махсус (листингӣ) ба коғазҳои қиматнок ва эмитентҳои онҳо муқаррар карда шудааст;

– **сармоягузор** – шахси воқеӣ ва ҳуқуқие, ки маблағгузориро ба коғазҳои қиматнок анҷом медиҳад;

– **сармоягузори институтсионалӣ** – шахси ҳуқуқие, ки маблағҳои шахсони воқеӣ ва ҳуқуқиро бо мақсади сармоягузорӣ ба дороиҳои сармоявӣ ҷалб менамояд;

– **сармоягузори инфиродӣ** – сармоягузоре, ки сармоягузори институтсионалӣ намебошад;

– **саҳмия** – коғазӣ қиматноки эмиссионӣ мебошад, ки ҷамъияти саҳомӣ мебарорад ва вобаста ба намура ба категория ҳуқуқи саҳмдоронро барои гирифтани суди саҳмия (дивиденд), иштирок дар идоракунии ҷамъияти саҳомӣ, гирифтани қисми молу мулкӣ ҷамъияти саҳомӣ, ки пас аз барҳам додани он боқӣ мемонад, тасдиқ менамояд;

– **сертификати коғазҳои қиматноки эмиссионӣ** – ҳуҷҷате, ки аз ҷониби эмитент бароварда мешавад ва маҷмӯи ҳуқуқҳоро ба миқдори дар сертификат зикргардидаи коғазҳои қиматнок тасдиқ мекунад. Соҳиби коғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад аз эмитент иҷроӣ ӯҳдадорихоӣ онро дар асоси ҷунин сертификат талаб намояд;

– **низоми савдои биржаи фондӣ** – маҷмӯи қоидаҳо, расмиёти гузаронидани савдо, аз ҷумла бо истифодаи воситаҳои ҳисоббарор, таъминоти барномавӣ, маҳзани маълумот, воситаҳои телекоммуникатсионӣ ва таҷҳизоти дигар, ки имконияти бастанӣ аҳдҳо, тақвият додан, нигоҳ доштан, таҳия ва ошкор кардани маълумоти барои бастан ва иҷроӣ аҳд бо коғазҳои қиматнок зарурро таъмин менамояд;

– **субъектҳои бозори коғазҳои қиматнок** – эмитентҳо, сармоягузори, иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок, ташкилотҳои худтанзимкунанда, мақомоти ваколатдори давлатӣ мебошанд;

– **тарҳи барориш** – ҳуҷҷате, ки аз ҷониби эмитент бароварда шуда, дорои маълумот дар бораи эмитент, вазъи молиявӣ он, коғазҳои қиматноки баровардашудаи (баровардашавандаи) он мебошад;

– **ташкилкунандаи савдо** – биржаи фондӣ ва ташкилоти нархгузори бозори ғайрибиржавӣ коғазҳои қиматнок;

– **ташкilotи нархгузори бозори ғайрибиржавӣ коғазҳои қиматнок** – шахси ҳуқуқие, ки дар шакли ташкили ҳуқуқии ҷамъияти саҳомӣ таъсис ёфта, ташкил ва таъмини техникаи савдои коғазҳои қиматнокро бо роҳи истифода ва дастгирии низоми мубодилаи нархгузори байни мизочони ҳамин ташкилкунандаи савдо амалӣ менамояд; (ҚҶТ аз 23.11.15 с., № 1255)

– **ташкilotҳои худтанзимкунандаи иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок** – иттиҳодияҳои ихтиёрии иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок, ки мутобиқи Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ амал мекунанд;

– **қарор оид ба барориши коғазҳои қиматнок** – ҳуҷҷати дорои маълумоти кофӣ барои муайян намудани андозаи ҳуқуқҳои коғазҳои қиматнок мебошад;

– **қурби коғазҳои қиматнок** – нархи харид ва (ё) фурӯши коғазҳои қиматнок, ки аз ҷониби иштирокчиӣ савдо пешниҳод шуда, дар низоми савдои биржаи фондӣ эълон карда шудааст;

– **шакли ҳуҷҷатии коғазҳои қиматноки эмиссионӣ** – шакли коғазҳои қиматноки эмиссионӣ, ки соҳиби онҳо дар асоси пешниҳоди коғазҳои қиматноки ба тарзи муносиб ба расмият даровардашуда ё сертификати коғазҳои қиматнок ё дар ҳолати ба нигоҳдорӣ супоридани онҳо, дар асоси қайд бо ҳисоби депо муайян карда мешавад;

– **шахси бонуфуз** – шахси воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки дорои қобилияти ба фаъолияти субъектҳои бозори коғазҳои қиматнок таъсир расонидан мебошад;

– **ширкати идоракуанда** – иштирокчиӣ касбии бозори коғазҳои қиматнок, ки аз номи худ ва аз ҳисоби мизочони ширкати идоракуанда ба манфиати онҳо фаъолияти идоракунии бовариноки дороиҳои сармоягузори амалӣ менамояд;

– **ширкати оммавӣ** – эмитенте, ки коғазҳои қиматноки онро 50 ва зиёда аз он шахсон соҳибӣ мекунанд ва ё эмитенте, ки пешниҳоди оммавии коғазҳои қиматнокро амалӣ намудааст ё амалӣ менамояд. Ҷамъиятҳои саҳомии кушода ширкатҳои оммавӣ мебошанд.

– **эмиссияи оммавии коғазҳои қиматнок** – эмиссияи коғазҳои қиматнок, ки дар баробари пешниҳоди оммавии коғазҳои қиматнок сурат мегирад;

– **эмиссияи шахсии коғазҳои қиматнок** – эмиссияи коғазҳои қиматнок, ки дар рафти он эмитент коғазҳои қиматноки худро тавассути пешниҳоди шахсӣ мебарорад ва паҳн мекунад;

– **эмитенти коғазҳои қиматнок** – шахси ҳуқуқие, ки барориши коғазҳои қиматнокро мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ намуда, аз номи худ ӯҳдадор мешавад, ки ӯҳдадорихоро дар назди соҳибони коғазҳои қиматнок, ки аз шартҳои барориши коғазҳои қиматнок (минбаъд -эмитент) бармеоянд, иҷро мекунад;

– **эмиссияи коғазҳои қиматнок** – маҷмӯи амалҳои пайдарҳам, ки барои паҳнкунии коғазҳои қиматнок зарур мебошанд.

Моддаи 2. Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи бозори коғазҳои қиматнок

Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи бозори коғазҳои қиматнок ба Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инҷунин

Моддаи 3. Намудҳои қоғазҳои қиматнок, ки барориш ва гардиши онҳо бо Қонуни мазкур танзим карда намешаванд

1. Қонуни мазкур барориш ва гардиши намудҳои зерини қоғазҳои қиматнокро танзим наменамояд:
 - қоғазҳои қиматнокӣ давлатӣ ва қоғазҳои қиматнок, ки аз тарафи Бонки миллии Тоҷикистон бароварда ё кафолат дода мешаванд;
 - сертификати бонкӣ;
 - вексел;
 - чек;
 - борнома (коносамент).
2. Барориши қоғазҳои қиматнокӣ дар моддаи мазкур пешбинигардида, ба истиснои сертификати бонкӣ мувофиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ карда мешавад. Барориши сертификати бонкӣ бо тартиби муқаррарнамудаи Бонки миллии Тоҷикистон ба танзим дароварда мешавад.
3. Гардиши қоғазҳои қиматнокӣ давлатӣ дар бозор баробари дигар қоғазҳои қиматнок амалӣ карда мешавад.

Моддаи 4. Тавсифоти асосии саҳмияҳо

1. Ҳадди ақали арзиши номиналии саҳмияҳо 1 сомонӣ мебошад. Арзиши номиналии саҳмияҳои зиёда аз 1 сомонӣ бояд ба ҳадди ақали арзиши номиналии саҳмияҳо бебақия тақсим шавад.
2. *Арзиши номиналии саҳмияҳои эмитент-резидентҳо инчунин метавонад бо аъзори хориҷӣ ифода ёбад. Арзиши чунин саҳмияҳо дар санаи барориш набояд аз ҳадди ақалли арзиши номиналии саҳмияҳои бо қисми 1 ҳамин модда пешбинишуда камтар бошад. (ҚЧТ аз 23.11.15 с., № 1255)*
3. Саҳмияҳо дар шакли ҳуҷҷатӣ ё ғайриҳуҷҷатӣ бароварда мешаванд.
4. Дар ҳолати барориши шакли ҳуҷҷатӣ, саҳмия бояд маълумоти зеринро дар бар гирад:
 - номи фирмавии эмитент ва макони ҷойгиршавии он;
 - номи қоғазӣ қиматнок - саҳмия, силсила ва рақами тартибии он, санаи барориш ва рақами сабти давлатӣ, намуди саҳмия (оддӣ ё имтиёзнок) ва арзиши номиналии он, ном ё номгӯи соҳиби саҳмия (барои саҳмияи номӣ) ё ишора оид ба он, ки саҳмия манзурӣ бароварда шудааст;
 - мӯҳлати пардохти суди саҳмияҳо (дивидендҳо);
 - имзои (факсимили) ду шахси масъули эмитент, шартӣ гардиш, ном ва суроғаи иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок, ки пешбурд ва нигоҳдории феҳристи дорандагони қоғазҳои қиматнокро амалӣ менамояд (дар қисми қафои он).
5. Сертификати саҳмия бояд маълумоти зеринро дар бар гирад:
 - номи қоғазӣ қиматнок «(Сертификати саҳмияҳо)», миқдори саҳмияҳои шаҳодатдодаи он, категорияи саҳмияҳо;
 - номи фирмавии эмитент ва маҳалли ҷойгиршавии эмитент;
 - номи ширкат (барои шахсони ҳуқуқӣ) ё номи (барои шахсони воқеӣ) соҳиби саҳмия (барои сертификатҳои саҳмияҳои номӣ) ё ишора оид ба он, ки саҳмия манзурӣ бароварда шудааст;
 - арзиши номиналии як саҳмия, мӯҳлати пардохти суди саҳмияҳо (дивидендҳо);
 - маҳал ва санаи барориш, рақами сабти давлатӣ, силсила ва рақами тартибии саҳмия;
 - имзои (факсимили) ду шахси ваколатдори эмитент ва номгӯи ҳуқуқҳо аз рӯи саҳмияҳо, инчунин ном ва суроғаи иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок, ки пешбурд ва нигоҳдории феҳристи дорандагони қоғазҳои қиматнокӣ эмитентро амалӣ менамояд (дар қисми қафои он).
6. Сертификати саҳмия метавонад дар бораи эмитент дигар маълумотҳоро низ дошта бошад.
7. Ба сертификати саҳмия метавонад варақаи купонӣ барои пардохти суди саҳмияҳо (дивидендҳо) замима гардад.
8. Варақаи купонӣ аз ду қисм - худӣ купон ва талони он иборат мебошад.
9. Купон барои пардохти суди саҳмияҳо (дивидендҳо) ҳуқуқи соҳиби саҳмияро барои гирифтани даромад дар шакли суди саҳмия (дивиденд) дар соли дар он ифодаёфта тасдиқ менамояд ва бояд ҷузъиёти асосии зеринро дар бар гирад:
 - рақами тартибии сабти купон барои пардохти дивидендҳо;
 - рақами сабти давлатии саҳмия, силсила ва рақами тартибии саҳмия, ки аз рӯи он суди саҳмияҳо (дивидендҳо) пардохт карда мешавад;

- номи эмитент;
- маҳал ва санаи барориши саҳмия;
- соли пардохти суди саҳмияҳо (дивидендҳо), имзои (факсимили) шахсони ваколатдори эмитенти саҳмия.

10. Талони варақаи купонӣ ҳуқуқи соҳиби саҳмияро ба гирифтани варақаи нави купонӣ баъд аз пардохти тамоми купонҳо тасдиқ менамояд ва бояд ҷузъиёти асосии зеринро дар бар гирад:

- рақами тартибии сабти саҳмия, силсила ва рақами тартибии саҳмияе, ки мувофиқи он суди саҳмияҳо (дивидендҳо) пардохт карда мешавад;

- номи эмитент;
- маҳал ва санаи барориши саҳмия;
- имзоҳои (факсимили) шахсони ваколатдори эмитенти саҳмия.

11. Саҳмия тақсимнашаванда аст. Дар сурати ба якҷанд шахс тааллуқ доштани ҳамон як саҳмия, он моликияти муштаракӣ ҳамаи онҳо доништа мешавад.

12. Соҳибони саҳмия метавонанд ҳуқуқҳои худро ба воситаи яке аз онҳо ё тавассути намояндаи умумӣ амалӣ намоянд.

Моддаи 5. Тавсифоти асосии вомбаргҳо

1. Вомбаргҳо аз ҷониби шахсони ҳуқуқӣ бароварда шуда, арзиши ягонаи номиналӣ ва шартҳои якхелаи барориш ва пардохт доранд.

2. Ҳадди ақали арзиши номиналии вомбаргҳо 10 сомонӣ мебошад. Арзиши номиналии вомбаргҳои зиёда аз 10 сомонӣ бояд ба ҳадди ақали арзиши номиналии вомбаргҳо бебақия тақсим шавад.

3. *Арзиши номиналии вомбаргҳои эмитент-резидентҳо инчунин метавонад бо аъёри хориҷӣ ифода ёбад. Арзиши чунин вомбаргҳо дар санаи барориш набояд аз ҳадди ақалли арзиши номиналии вомбаргҳои дар қисми 2 ҳамин модда пешбинишуда камтар бошад. (ҚЧТ аз 23.11.15 с., № 1255);*

4. Шартҳои барориш ва паҳнкунии вомбаргҳоро Қонуни мазкур ва оинномаҳои ташкилотҳо (эмитентҳо) муайян мекунанд.

5. Вомбаргҳо дар шакли ҳуҷҷатӣ ё ғайриҳуҷҷатӣ бароварда мешаванд.

6. Вомбаргҳо метавонанд номӣ ва манзурӣ бароварда шаванд.

7. Дар ҳолати барориши шакли ҳуҷҷатӣ, вомбарг бояд маълумоти зеринро дар бар гирад:

- номи коғазӣ қиматнок ("Вомбарг"), номи фирмавӣ ва маҳалли ҷойгиршавии эмитенти вомбарг, номи фирмавӣ ё номи соҳиби вомбарг ё навиштаҷот оид ба он, ки манзурӣ бароварда шудааст, арзиши номиналӣ;

- андозаи фоизҳо, агар он пешбинӣ шуда бошад;

- тартиб, мӯҳлати пардохти он ва пардохти фоизҳо;

- макон ва санаи барориш, инчунин рақами сабти давлатӣ, силсила ва рақами тартибии вомбарг;

- имзои (факсимили) ду шахси ваколатдори эмитент ва ҳуқуқхое, ки аз вомбарг бармеоянд, инчунин ном ва суроғи иштирокчиҳои касбии бозори коғазҳои қиматнок, ки пешбурд ва нигоҳдории феҳристи соҳибони вомбаргҳоро амалӣ менамоянд.

8. Сертификати вомбарг метавонад маълумоти дигарро низ дар бораи эмитент дар бар гирад.

9. Ба ғайр аз қисми асосӣ ба вомбарг варақаи купонӣ барои пардохти фоизҳо метавонад замима гардад.

БОБИ 2.

ТАНЗИМИ ДАВЛАТИИ БОЗОРИ КОҒАЗҲОИ ҚИМАТНОК

Моддаи 6. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок

1. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок мақоми идоракунии давлатӣ мебошад, ки сиёсати ягонаи давлатиро дар бозори коғазҳои қиматнок мегузаронад, танзим ва назорати фаъолияти субъектҳои бозори коғазҳои қиматнокро амалӣ менамояд, ҳифзи ҳуқуқҳои сармоягузoronро таъмин менамояд, инчунин дигар вазифаҳои муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистонро амалӣ менамояд.

2. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда шуда, тартиби фаъолияти он бо Қонуни мазкур муқаррар карда мешавад.

Моддаи 7. Ваколатҳои мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок

Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ваколатҳои зеринро иҷро мекунад:

- самтҳои асосии рушди бозори қоғазҳои қиматнокро муайян менамояд ва фаъолияти мақомоти давлатиро оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ҳамроҳанг месозад;
- талаботро нисбат ба иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок бо мақсади таъсис додани бозори миллии қоғазҳои қиматнок дар Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд;
- барориши қоғазҳои қиматноки эмиссиониро ба қайд мегирад;
- стандартҳо ва қоидаҳои яхшасудаи амалисозии фаъолияти касбиро бо қоғазҳои қиматнок, амалиёт бо қоғазҳои қиматнок, ошкор сохтани маълумот аз ҷониби ҷамъиятҳои саҳомӣ ва иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок таҳия ва тасдиқ менамояд;
- талаботро ҷиҳати таъсис додани бозори миллии қоғазҳои қиматнок бо мақсади таъмини амали самаранок ва шаффофи он муқаррар менамояд;
- маҳакҳои (меъёрҳои) устувории молиявиеро, ки риояи онҳо аз ҷониби иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок ҳатмӣ мебошад, таҳия намуда, талаботро оид ба риояи онҳо муқаррар менамояд;
- мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон барои амалӣ намудани фаъолияти касбӣ бо қоғазҳои қиматнок иҷозатнома медиҳад;
- Феҳристи ягонаи давлатии қоғазҳои қиматнокро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон пеш мебарад;
- феҳристи иҷозатномаҳои додасуда, боздоштасуда ва бекоркардасудаи иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнокро пеш мебарад;
- аз ҷониби иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок ва ҷамъиятҳои саҳомӣ риоя гардидани талаботи қонунгузорӣ дар бораи қоғазҳои қиматнокро назорат мебарад;
- бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок, ташкилотҳои худтанзимшавандаи иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок ва ҷамъиятҳои саҳомиро оид ба риоя гардидани талаботи Қонуни мазкур месанҷад;
- нисбат ба иштирокчиёни касбӣ ва ҷамъиятҳои саҳомӣ, ки Қонуни мазкур ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистонро, ки бозори қоғазҳои қиматнокро танзим менамоянд, вайрон кардаанд, чораҳои пешбининамудаи Қонуни мазкур ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистонро меандешад;
- фаъолияти шахсонро ки, дар бозори қоғазҳои қиматнок бе иҷозатномаи дахлдор ба фаъолияти соҳибкорӣ машғуланд, пешгирӣ менамояд;
- ба рушд ва дастгирии адолат, самаранокӣ, рақобат ва тартиб дар бозори қоғазҳои қиматноки Ҷумҳурии Тоҷикистон мусоидат менамояд;
- бо мақомоти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин бо мақомоти давлатии хориҷӣ, ки бозори қоғазҳои қиматнокро танзим менамоянд, ҳамкорӣ менамояд;
- манфиатҳои қонунии сармоягузoronро дар бозори қоғазҳои қиматноки Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳифз менамояд;
- ба баланд бардоштани сатҳи касбии иштирокчиёни бозори қоғазҳои қиматнок мусоидат менамояд;
- оид ба масъалаҳои рушди бозори қоғазҳои қиматнок тадқиқот мегузаронад;
- талаботи тахассусиро нисбат ба шахсон ва ташкилотҳо, ки фаъолияти касбиро бо қоғазҳои қиматнок анҷом медиҳанд, тасдиқ менамояд;
- масъалаҳои вобаста ба танзими бозори қоғазҳои қиматнокро шарҳу эзоҳ медиҳад, тавсияҳои методии дахлдорро таҳия менамояд;
- мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон барои бақайдгирии тарҳи барориши қоғазҳои қиматноки ғайридавлатӣ бо ҷиҳати давлатӣ меситонад ва дигар хизматрасониҳои пулакиро анҷом медиҳад;
- тибқи муқаррароти Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи муқовимат ба қонунигардонии (расмикунонии) даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда ва маблағгузори терроризм» дар бораи ҳама гуна аҳд ва амалиёти шубҳанокӣ субъектони бозори қоғазҳои қиматнок ба мақоми ваколатдори муқовимат ба қонунигардонии (расмикунонии) даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда ва маблағгузори терроризм хабар медиҳад. Пешниҳоди чунин маълумот ошкор намудани сирри тиҷоратӣ ва иттилооти махфӣ бо қонун ҳифзшаванда шуморида намешавад; (ҚҶТ аз 14.03.14с., № 1076)
- ваколатҳои дигари танзими давлатии муносибатҳои дар бозори қоғазҳои қиматнок гузошташударо тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд.

Моддаи 8. Ҳуқуқҳои мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок

Бо мақсадҳои амалӣ намудани вазифаҳои худ мутобиқи Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад:

- санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ қабул намояд ва иҷрои онҳоро таъмин кунад;
- савдоро бо коғазҳои қиматнок дар биржаи фондӣ дар ҳолатҳои ошкор гардидани далелҳои содир кардани амалҳои ғайриқонуний бо коғазҳои қиматнок боздошт намояд;
- амалиётро оид ба ҳисоби шахсии шахси бақайдгирифташуда (саҳмдор) ва амалиётро бо коғазҳои қиматноки эмитент дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон боздошт намояд ва боздошти онро беэтибор созад;
- ба субъектҳои бозори коғазҳои қиматнок огоҳиномаҳои барои иҷро ҳатмиро фиригонад, инчунин аз онҳо иҷрои онҳоро талаб намояд;
- маводро ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ фиригонад ва доир ба масъалаҳои вобаста ба ваколатҳои мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок бо даъво ба суд муроҷиат намояд;
- аз мақомоти давлатӣ вобаста ба эмитентҳои коғазҳои қиматнок ва иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок маълумот талаб намояд;
- мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба субъектҳои бозори коғазҳои қиматнок барои вайрон кардани қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи коғазҳои қиматнок мучозоти маъмурӣ диҳад;
- бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақомоти ваколатдори хориҷӣ, ки бозори коғазҳои қиматнокро танзим менамоянд, созишнома дар бораи ҳамкорӣ ба имзо расонад;
- аз ҷамъиятҳои саҳомӣ дар бораи молик-бенефитсиарон (манфиатгирон) маълумот гирад; (ҚҶТ аз 14.11.16 с., №1373)
- дигар ҳуқуқҳоро мувофиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ намояд.

Моддаи 9. Ҳуқуқи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок чиҳати дархости иттилоот аз субъектҳои бозори коғазҳои қиматнок

1. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок бо тартиб ва дар ҳолатҳои муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ дорад аз субъектҳои бозори коғазҳои қиматнок иттилооти заруриро, ки бо Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ манъ карда нашудааст, бо нишон додани сабабҳои дархост талаб намояд.

2. Субъекти бозори коғазҳои қиматнок, ки талаботи ҳаттиро гирифтааст, вазифадор аст бо тартиб ва дар мӯҳлати муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок ин талаботро иҷро намояд, ба истиснои ҳолатҳое, ки дар талабот оид ба зарурати пешниҳоди иттилоот сабаби дархост нишон дода нашуда бошад ё иттилооти дархостшуда мутобиқи Қонуни мазкур мавзӯи танзими мақоми ваколатдори давлатӣ набошад.

3. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок вазифадор аст талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистонро оид ба сирри тиҷоратӣ ва ҳифзи иттилооти махфӣ риоя намояд.

4. Иттилооти аз субъектҳои бозори коғазҳои қиматнок воридгардида, ба истиснои ҳолатҳои муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон, набояд ошкор гардад ё ба шахси сеюм расонида шавад.

Моддаи 10. Ҳуқуқи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок чиҳати гузаронидани санҷиши субъектҳои бозори коғазҳои қиматнок

1. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад кормандони худро барои гузаронидани санҷиши риояи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби субъектҳои бозори коғазҳои қиматнок, ба истиснои ташкилотҳои қарзӣ, ваколатдор намояд. Дар ташкилотҳои қарзӣ санҷиши риояи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистонро Бонки миллии Тоҷикистон иҷро менамояд.

2. Корманди барои гузаронидани санҷиш ваколатдоршуда ҳуқуқ дорад:

- ба бинои субъекти бозори коғазҳои қиматнок дар вақти корӣ дохил шавад;
- аз субъекти бозори коғазҳои қиматнок пешниҳод намудани ҳуҷҷатҳо ва маълумоти дигареро, ки ба гузаронидани санҷиш вобаста мебошад, талаб намояд;
- ҳуҷҷатҳоро тафтиш намояд, аз онҳо иқтибос гирад, инчунин ҳуҷҷатҳои санҷидашударо бо огоҳ намудани роҳбарияти субъекти дахлдор нусхабардорӣ кунад.

3. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок санҷишҳоро бо тартиб ва дар мӯҳлатҳои пешбиникардаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон мегузаронад.

4. Санҷиши риояи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи муқовимат ба қонунгардонии даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда ва маблағгузорию терроризм дар фаъолияти субъектҳои бозори коғазҳои қиматнок аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок дар якҷоягӣ бо намоёндагони мақоми ваколатдори муқовимат ба қонунгардонии (расмикунонию) даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда ва маблағгузорию терроризм гузаронида мешавад. (ҚҶТ аз 14.03.14с., № 1076)

5. Субъекти бозори коғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад аз рӯи амали мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок ва корманди он вобаста ба гузаронидани санҷишҳо бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон шикоят намояд.

Моддаи 11. Ҳуқуқи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок чиҳати андешидани чораҳо нисбат ба субъекти бозори коғазҳои қиматнок

1. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок дар ҳолатҳои ошкор намудани вайронкунии қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи бозори коғазҳои қиматнок аз ҷониби субъектҳои бозори коғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад ба онҳо чиҳати иҷрои ҳатмӣ барои бартараф намудани вайронкунии қонунгузорӣ огоҳинома (амр) фиристонад, субъектҳои мазкурро мутобиқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарии маъмурӣ кашад ва ба мақомоти судӣ барои гирифтани қарори суд бо мақсади ҳифзи ҳуқуқҳои соҳибони коғазҳои қиматнок ва ё мизочони иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок муроҷиат намояд.

2. Ҳангоми ба даст овардани далелҳои вайрон кардани қонунгузорӣ оид ба бозори коғазҳои қиматнок, санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок аз ҷониби иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок, инчунин барои пешниҳод накардани маълумот ё пешниҳод кардани маълумоти носоҳеҳ ва ё нопурра аз ҷониби онҳо ё вақте, ки иштирокчию касбии бозори коғазҳои қиматнок пардохтнопазир мегардад, мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад:

- барои иҷрои ҳатмӣ вобаста ба ислоҳи қонунвайронкунӣ фавран ё дар давоми мӯҳлати муайяншуда огоҳинома (амр) фиристонад;
- чораҳои маъмурӣ андешад;
- бо талаботе, ки иҷрояш ҳатмӣ мебошад, муроҷиат намояд;
- амали иҷозатнома ро ба мӯҳлати то се моҳ муваққатан боздошт намояд;
- бо даъво ба суд барои бекор кардани иҷозатнома муроҷиат намояд.

3. Дар ҳолатҳои пайдо шудани шубҳа ё ошкор шудани қонунвайронкунӣ дар фаъолияти ташкилоти қарзие, ки субъекти бозори коғазҳои қиматнок мебошад, мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок аз Бонки миллии Тоҷикистон хоҳиш менамояд ташкилоти қарзии мазкурро санҷад ва тибқи қонунгузорию бонкӣ нисбат ба вайронкуандаи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон чораҳои фаврии ислоҳнамоӣ ва таъсиррасонӣ андешад. Бонки миллии Тоҷикистон ҳуқуқ дорад ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок дар хусуси боздошти иҷозатномаи ташкилоти қарзӣ оид ба фаъолияти иштирокчию касбии бозори коғазҳои қиматнок муроҷиат намояд.

Моддаи 12. Пешбурди Феҳристи ягонаи давлатии коғазҳои қиматнок дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

1. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок пешбурд ва нигоҳдорию Феҳристи ягонаи давлатии коғазҳои қиматнокро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд.

2. Дар Феҳристи ягонаи давлатии коғазҳои қиматнок дар Ҷумҳурии Тоҷикистон маълумот дар бораи ҳамаи коғазҳои қиматноке, ки барориши онҳо аз ҷониби эмитентҳо дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ шудааст, дарҷ мегардад.

3. Феҳристи ягонаи давлатии коғазҳои қиматнок дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бояд маълумоти зеринро дар бар гирад:

- номи пурраи эмитент;
- маълумот дар бораи бақайдгирии давлатии эмитент;
- суроғаи ҳуқуқии эмитент;
- намуди коғазҳои қиматноке, ки онҳоро эмитент баровардааст;
- маълумот дар бораи миқдори коғазҳои қиматноки баровардашуда аз рӯи эмиссияи онҳо ва арзиши номиналӣ аз рӯи ҳар намуди коғазҳои қиматнок;
- намуди пешниҳоде (кушода ё пӯшида), ки барои паҳнкунӣ истифода бурда шуда буд;

- маълумоти дигари пешбинидамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок.

4. Талабот ба эмитент оид ба тартиб ва ҳаҷми ошкор кардани ахборот дар бораи барориши қоғазҳои қиматнок бо мақсади ворид кардан ба феҳристи қоғазҳои қиматнок бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок мутобиқи Қонуни мазкур муқаррар карда мешаванд.

5. Шахсони воқеӣ ва ё ҳуқуқӣ мутобиқи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон барои пешниҳод накардани маълумот ё пешниҳод кардани маълумоти носоҳеҳ оид ба барориши қоғазҳои қиматнок барои ворид кардани он ба Феҳристи ягонаи давлатии қоғазҳои қиматнок дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳаҷм ва тартибе, ки Қонуни мазкур ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок муқаррар кардаанд, масъулият доранд.

6. Ҳар шахси манфиатдор ҳуқуқ дорад маълумоти дар Феҳристи ягонаи давлатии қоғазҳои қиматнок дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мавҷудбударо, ба истиснои маълумоте, ки дар қисми 6 моддаи 29 Қонуни мазкур дарҷ гардидааст, дастрас намояд.

7. Тартиби пешбурди Феҳристи ягонаи давлатии қоғазҳои қиматнок дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин тартиби дастрасӣ ба иттилооте, ки дар он мавҷуд аст, бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок муайян карда мешаванд.

8. Дар Феҳристи ягонаи давлатии қоғазҳои қиматнок, ки мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок пеш мебарад, бояд дар бораи соҳибони бастаи калони саҳмияҳои ҷамъияти саҳомии кушода, ки шахсияти моликони қоғазҳои қиматнокро ошкор менамояд, маълумот дарҷ гардад. Маълумот дар бораи моликони қоғазҳои қиматнок бо дархости мақоми ваколатдор дар соҳаи муқовимат ба қонунгардонии (расмилунонии) даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастоварда ва маблағгузорию терроризм пешниҳод карда мешавад. (ҚҶТ аз 14.11.16 с., №1373)

БОБИ 3.

МУҚАРРАРОТИ АСОСӢ ДАР БОРАИ ҚОҒАЗҲОИ ҚИМАТНОКИ ЭМИССИОНӢ

Моддаи 13. Муқарраротҳои умумӣ

1. Қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ метавонанд номӣ ё манзурӣ бошанд. Қоғазҳои қиматноки эмиссионии номӣ метавонанд дар шакли ҳуҷҷатӣ ва ғайриҳуҷҷатӣ бароварда шаванд. Қоғазҳои қиматноки эмиссионии манзурӣ метавонанд танҳо дар шакли ҳуҷҷатӣ бароварда шаванд.

2. Бо талаби соҳиби он метавонад як сертификат барои ду ё зиёда қоғазҳои қиматноки эмиссионии манзурии бадастовардаи як барориш дода шавад.

3. Сертификати қоғазҳои қиматноки эмиссионии манзурӣ бояд маълумотеро, ки Қонуни мазкур пешбинӣ намудааст, дошта бошад.

4. Миқдори умумии қоғазҳои қиматноки эмиссионии манзурӣ, ки дар ҳамаи сертификатҳои додашудаи эмитент нишон дода шудааст, набояд аз шумораи қоғазҳои қиматноки эмиссионии манзурии барориши мазкур зиёд бошад.

5. Ҳама гуна ҳуқуқҳои молумулкӣ ва ғайримолумулкие, ки дар шакли ҳуҷҷатӣ ё ғайриҳуҷҷатӣ дарҷ гардидаанд, новобаста ба номгӯи онҳо қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ мебошанд, агар шартҳои пайдоиш ва гардиши онҳо ба маҷмӯи аломатҳои қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ мувофиқат кунанд.

6. Эмитентҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқ доранд қоғазҳои қиматнокро берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон танҳо бо иҷозати мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок паҳн кунанд.

7. Ташкили гардиши қоғазҳои қиматноки эмиссионии эмитент-резидент берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон, аз ҷумла тавассути паҳнкунӣ мутобиқи ҳуқуқи хориҷии қоғазҳои қиматноки эмитенти хориҷӣ, ки ҳуқуққоро нисбат ба қоғазҳои қиматноки эмиссионии эмитент-резидент тасдиқ мекунад, танҳо бо иҷозати мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок амалӣ карда мешавад.

8. Иҷозати мазкур аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ҳангоми риоя намудани шартҳои зерин дода мешавад, агар:

- бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмитент-резидент амалӣ гардида бошад;

- қоғазҳои қиматноки эмитент-резидент ба рӯйхати нархгузорию биржаи фондӣ ворид карда шуда бошанд;

- дигар талаботи муқаррарнамудаи қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон риоя шуда бошанд.

9. Иҷозат барои паҳнкунии ва ё гардиши қоғазҳои қиматноки эмитент-резидент берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон дар асоси аризае, ки ба он ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи риояи талаботи моддаи мазкур замима мегарданд, аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок дода мешавад. Номгӯи чунин ҳуҷҷатҳо бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок муайян карда мешавад.

10. Иҷозат барои паҳнкунии қоғазҳои қиматноки эмитентҳо-резидентҳо берун аз ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонад дар як вақт бо қайди давлатии барориши (барориши иловагии) чунин қоғазҳои қиматнок дода шавад.

11. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ӯҳдадор аст иҷозати мазкурро диҳад ё дар бораи рад кардани он дар давоми сӣ рӯзи баъд аз санаи гирифтани ҳамаи ҳуҷҷатҳои зарурӣ қарори далелнок қабул намояд.

12. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад оид ба саҳеҳ будани маълумоте, ки дар ҳуҷҷатҳои барои гирифтани иҷозат пешниҳод шудааст, санҷиш гузаронад. Дар ин ҳолат мӯҳлати пешбининамудаи қисми 11 моддаи мазкур метавонад дар муддати гузаронидани санҷиш, вале на зиёда аз даҳ рӯз тамдид карда шавад.

13. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок метавонад чораҳо андешад, то ки қоғазҳои қиматноки манзурӣ бо мақсади қонунигардонии даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастомада ва маблағгузориҳои терроризм истифода нашаванд.

14. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок бо талаби қонунии мақоми ваколатдори мубориза ба муқобили қонунигардонии даромадҳои бо роҳи ҷиноят бадастомада ва маблағгузориҳои терроризм бояд барориши қоғазҳои қиматноки манзуриро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ намояд.

Моддаи 14. Қарор дар бораи барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ

1. Қарор дар бораи барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ бояд инҳоро дар бар гирад:

- номи пурраи эмитент, маҳалли ҷойгиршавии он ва суроғаи почтавӣ;
- санаи қабули қарор дар бораи паҳнкунии қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- номи мақоми ваколатдори эмитент, ки қарорро дар бораи барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ тасдиқ кардааст;
- санаи тасдиқи қарор дар бораи барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- андозаи сармояи оинномавии эмитент;
- мақсадҳо ва самти фаъолияти ӯ;
- нишондодҳои шахсони мансабдори роҳбарикунандаи эмитент;
- номи мақоми назораткунанда;
- маълумот оид ба паҳнкунии қоғазҳои қиматноки барориши пештар (дар ҳолати паҳнкунии қоғазҳои қиматноки эмиссионии иловагӣ);
- мақсади барориши қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- намуд, категорияи (шакли) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- ҳуқуқҳои молик, ки дар қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ дарҷ гардидаанд;
- тартиби паҳнкунии қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- нишондоди маблағи умумӣ ва миқдори қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ дар барориши мазкур (барориши иловагӣ);
- тартиби пардохти суди саҳмияҳо (дивидендҳо);
- мӯҳлати обунашавӣ ба қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- нишондоди шакли қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ (номӣ ё манзурӣ);
- арзиши номиналии қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- мӯҳлати баргардонидани маблағҳо ҳангоми даст кашидан аз гузаронидани барориши қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- имзои шахсе, ки вазифаи мақоми иҷроияи эмитентро амалӣ менамояд, мӯҳри эмитент;
- маълумоти дигаре, ки бо Қонуни мазкур ва оинномаи эмитент пешбинӣ шудааст.

2. Қарор дар бораи барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионии ҷамъияти саҳомӣ аз ҷониби шӯрои директорон (шӯрои нозирон) тасдиқ карда мешавад.

3. Ҷамъияти саҳомӣ танҳо пас аз пардохти пурраи арзиши ҳамаи саҳмияҳо аз ҷониби саҳмдорон дар бораи барориши вомбаргҳо қарор қабул карда метавонад.

4. Қарор дар бораи барориши вомбаргҳо, ки аз рӯи онҳо иҷрои ӯҳдадорихои эмитент ба тариқи гарав, кафолати бонкӣ ё дигар усулҳои пешбининамудаи қонунгузорӣ таъмин карда мешавад, инчунин бояд маълумотро дар бораи шахси таъминкунанда ва шартҳои таъминот дар бар гирад.

5. Таркиби маълумот дар бораи шахсе, ки таъминот пешниҳод мекунад, аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок муайян карда мешавад. Дар ин ҳолат қарор дар бораи барориши вомбарг, инчунин бояд аз ҷониби шахсе, ки чунин таъминотро фароҳам овардааст, ба имзо расонида шавад.

6. Вомбарге, ки иҷрои ӯҳдадорихои он бо яке аз усулҳои дар моддаи мазкур зикршуда таъмин мегардад, ба дорандаи он ҳуқуқи талаб карданро нисбат ба шахси фароҳамсозандаи чунин таъминот низ медиҳад.

7. Эмитент ҳуқуқ надорад қарори барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссиониро дар қисмати ҳаҷми ҳуқуқҳо оид ба қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ, ки бо ин қарор муқаррар карда шудааст, пас аз қайди давлатии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ тағйир диҳад.

8. Қарор дар бораи барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ дар ду нусха таҳия мегардад. Пас аз бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ як нусхаи қарор дар бораи қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ дар мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок нигоҳ дошта мешавад, як нусхаи дигар бошад, ба эмитент дода мешавад.

9. Ҳангоми мавҷуд будани номувофиқӣ дар матнҳои нусхаҳои қарор дар бораи барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ афзалият ба матни ҳуҷҷате дода мешавад, ки дар мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок нигоҳ дошта мешавад.

10. Ҳангоми бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ ба ҳар нусхаи қарор дар бораи барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ оид ба бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ ба қайд гузошта мешавад ва рақами бақайдгирии давлатии додашуда ба барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ нишон дода мешавад.

БОБИ 4. ЭМИССИЯИ ҚОҒАЗҲОИ ҚИМАТНОК

Моддаи 15. Расмиёти эмиссия ва давраҳои он

1. Расмиёти эмиссияи қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ, агар тартиби дигар бо Қонуни мазкур ва қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ нагардида бошад, давраҳои зеринро дар бар мегирад:

- қабули қарор дар бораи паҳнкунии қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- тасдиқи қарор дар бораи барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- омода намудани тарҳи барориш;
- бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- паҳнкунии қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- тасдиқи ҳисобот дар бораи натиҷаҳои барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ.

2. Эмитент барои барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ аз лаҳзаи бақайдгирии барориши қоғазҳои қиматнок ва додани рақами бақайдгирии давлатӣ дар мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад.

3. Барориши қоғазҳои қиматноке, ки аз қайди давлатӣ нагузаштаанд, ғайриқонунӣ мебошад. Маблағе, ки аз фурӯши ҳамин қоғазҳои қиматнок ба даст меояд, бояд мусодира гардида, ба сармоягузoron баргардонида шавад.

4. Эмитент вазифадор аст дар давоми сӣ рӯзи тақвимӣ пас аз бақайдгирии давлатии (азнавбақайдгирии) шахси ҳуқуқӣ барои бақайдгирӣ ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок тарҳи барориши қоғазҳои қиматнокро пешниҳод намояд.

Моддаи 16. Бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ

1. Бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссиониро мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок (минбаъд - мақоми бақайдгиранда), новобаста ба ҳаҷми умумии эмиссия ва усули обунашавӣ (кушода ё пӯшида будани фурӯши он) амалӣ менамояд.

2. Барои бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ ҳуҷҷатҳои зеринро пешниҳод кардан зарур аст:

- ариза дар бораи бақайдгирии давлатии қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ;
- нусхаи тасдиқкардаи нотариалии қарор дар бораи барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ, ки мутобиқи моддаи 14 Қонуни мазкур ба расмият дароварда шудааст;
- нусхаи тасдиқкардаи нотариалии ҳуҷҷатҳои таъсисӣ;
- намунаи бланки қоғазҳои қиматнок ва ё сертификати қоғазҳои қиматнок дар ҳолати барориши шакли ҳуҷҷатӣ;

- ду нусхаи тарҳи барориши қоғазҳои қиматнок;
- ҳуҷҷати тасдиқкунандаи пардохти бочи давлатӣ барои бақайдгирии барориши қоғазҳои қиматнок.

3. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок вазифадор аст дар мӯҳлати сӣ рӯзи тақвими аз санаи гирифтани ҳуҷҷатҳои барои бақайдгирӣ пешниҳодшуда барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссиониро ба қайди давлатӣ гирад ё дар бораи рад кардани бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ қарори асоснок қабул намояд.

4. Ҳангоми бақайдгирии давлатии барориши қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ ба он рақами мушаххаси бақайдгирии давлатӣ дода мешавад.

5. Ҳангоми бақайдгирии давлатии ҳар як барориши иловагии қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ ба он ҳамон рақами мушаххаси бақайдгирии давлатӣ бо коди иловагии ин барориши иловагии қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ дода мешавад.

6. Тартиби додани рақами бақайдгирии давлатӣ ба бароришҳои қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок муқаррар карда мешавад.

7. Мақоми бақайдгиранда танҳо барои пуррагии маълумоте, ки дар ҳуҷҷатҳои барои бақайдгирии давлатӣ пешниҳодшудаи барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ нишон дода шудааст, ҷавобгӯ мебошад.

8. Барои бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки ғайридавлатӣ тибқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон бочи давлатӣ ситонида мешавад.

9. Барои бақайдгирии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ, ки маълумотро танҳо дар бораи қоғазҳои қиматноки ба давлат тааллуқдошта дар бар мегирад, бочи давлатӣ ситонида намешавад.

10. Қоидаҳои барасмиятдарории бақайдгирии барориш ва стандартҳои сертификатҳои қоғазҳои қиматнокро мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок муқаррар менамояд.

Моддаи 17. Асос барои рад кардани бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ

1. Асос барои рад кардани бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ ва бақайдгирии тарҳи барориши қоғазҳои қиматнок инҳо мебошанд:

- аз ҷониби эмитент вайрон кардани талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи қоғазҳои қиматнок, аз ҷумла дар ҳуҷҷатҳои пешниҳодшуда мавҷуд будани маълумоте, ки боиси баровардани хулоса дар бораи зиддият доштани шартӣ эмиссия ва гардиши қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ ба қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ва мувофиқат накардани шароити барориши қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ ба қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи қоғазҳои қиматнок мегарданд;

- мувофиқат накардани ҳуҷҷатҳои барои бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ пешниҳодшуда ва таркиби маълумоти дар онҳо мавҷудбуда ба талаботи Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок;

- дар давоми сӣ рӯзи тақвими бо дархости мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок пешниҳод накардани ҳамаи ҳуҷҷатҳои зарурӣ барои бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ;

- ба тарҳи барориши қоғазҳои қиматнок ё қарор дар бораи барориши қоғазҳои қиматнок (ҳуҷҷатҳои дигар, ки барои бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ асос мешаванд) дохил намудани маълумоти бардурӯғ ё маълумоте, ки ба ҳақиқат мувофиқ нест (маълумоти носаҳеҳ).

2. Нисбат ба қарор дар бораи рад кардани бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ ва тарҳи барориши қоғазҳои қиматнок ба суд шикоят кардан мумкин аст.

Моддаи 18. Талабот нисбат ба паҳн кардани қоғазҳои қиматноки эмитенти хориҷӣ

1. Коғазҳои қиматноки эмитенти хориҷӣ метавонанд дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон пас аз бақайдгирии тарҳи барориши коғазҳои қиматноки эмитенти хориҷӣ аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок паҳн карда шаванд.

2. Коғазҳои қиматноки эмитенти хориҷӣ дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонанд паҳн карда шаванд, агар эмитенти хориҷӣ шартҳои зеринро қонеъ гардонад:

- эмитент ҳамчун шахси ҳуқуқӣ дар давлате, ки резиденти он мебошад, ба қайд гирифта шудааст ва мутобиқи қонунгузори давлате, ки дар он ба қайд гирифта шуда, дорои мақоми ҳуқуқии мувофиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷамъияти саҳомии кушода баробар бошад;

- эмитент бо иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматнок, ки фаъолияти брокерӣ ва ё дилериро барои муаррифии манфиатҳои он дар бозори коғазҳои қиматноки Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд, шартнома бастааст;

- эмитент бо иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматноке, ки фаъолияти пешбурди фехристи дорандагони коғазҳои қиматнокро амалӣ менамояд, барои баҳисобгирии ҳуқуқҳои соҳибони коғазҳои қиматнок, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон коғазҳои қиматноки он пешниҳод шудаанд, шартнома баста бошад.

3. Барои паҳнкунии коғазҳои қиматноки эмитенти хориҷӣ ба ғайр аз талаботе, ки дар қисми 1 ва 2 моддаи мазкур муқаррар гардидаанд, иҷрои муқаррароти Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон талаб карда мешавад.

Моддаи 19. Талабот нисбат ба мундариҷаи тарҳи барориши коғазҳои қиматнок

1. Маълумоти дар тарҳи барориши коғазҳои қиматнок дарҷгардида бояд ба ҳақиқати воқеӣ мувофиқ буда, барои баҳодиҳии вазъи хоҷагию молиявии эмитент муносиб бошад.

2. Маълумоти дар тарҳи барориш ифодаёфта наметавонад аз мӯҳлати шашмоҳа зиёд бошад.

3. Тарҳи барориши коғазҳои қиматнок бояд инҳоро дар бар гирад:

- тавсифномаи эмитент, номи фирмавӣ, суроға ва санаи таъсиси эмитент, намуди асосии фаъолияти хоҷагӣ, иштироки эмитент дар гурӯҳҳои саноатӣ, бонкӣ ва молиявӣ, иттиҳодияҳои дигар, инчунин маълумот дар бораи ҷамъиятҳои хоҷагидорӣ фаръӣ ва вобастаи эмитент;

- маълумот дар бораи шахсони мансбдори эмитент, аз ҷумла маълумот дар бораи сохтор ва салоҳияти мақоми идоракунии эмитент, рӯйхати шахсони ба ҳайати мақоми идоракунии эмитент дохилбуда, миқдори ба шахсони мансбдор мансуббудаи саҳмияҳои эмитент ва ҷамъиятҳои фаръӣ ва вобастаи он.

4. Маълумот дар бораи саҳмдорони (иштирокчиёни) эмитент:

- маълумот дар бораи миқдори умумии саҳмдорони (иштирокчиёни) эмитент;

- маълумот дар бораи соҳибони бастаҳои калони саҳмияҳо ва саҳмдороне, ки соҳибони бастаи назоратии саҳмияҳо мебошанд;

- маълумот дар бораи аҳдҳои бастаи эмитент, ки дар бастани онҳо манфиатдори шахсони мансбдори он, шахсони бонуфузи соҳибони бастаҳои калони саҳмияҳо дар се соли охири молиявии баанҷомрасида ё барои ҳар як соли баохиррасида, агар эмитент фаъолияти худро аз се сол камтар амалӣ карда бошад, инчунин дар давраи то санаи таҳияи тарҳи барориши коғазҳои қиматнок ҷой дошт.

5. Маълумот дар бораи эмиссияи коғазҳои қиматнок:

- сана ва рақами протоколи қабули қарор дар бораи барориши коғазҳои қиматнок;

- намуд, категория (навъ) ва шакли коғазҳои қиматноки эмиссионии паҳншаванда;

- арзиши номиналии ҳар як намуд, категория (навъ), силсилаи коғазҳои қиматноки эмиссионии паҳншаванда;

- ҳаҷми тахминии барориш бо ифодаи пулӣ ва миқдори коғазҳои қиматноки эмиссионӣ, ки паҳнкунии он дар назар дошта шудааст;

- нархи (тартиби муайян намудани нархи) паҳнкунии коғазҳои қиматноки эмиссионӣ;

- мақсади гузаронидани эмиссия ва самтҳои истифодабарии маблағҳое, ки дар натиҷаи паҳнкунии коғазҳои қиматноки эмиссионӣ ба даст омадаанд;

- тартиб ва мӯҳлати паҳнкунии коғазҳои қиматноки эмиссионӣ;

- тартиб ва шартҳои пардохти коғазҳои қиматноки эмиссионии паҳншаванда;

- тартиб ва шартҳои бастани шартномаҳо дар рафти паҳнкунии коғазҳои қиматноки эмиссионӣ дар ҳолати мавҷуд будани чунин шартҳо;

- маълумот дар бораи биржаи фондӣ, ки дар он фурӯши коғазҳои қиматнок пешбинӣ шудааст;

- номи иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматнок (агар эмитент аз хизматрасонии он истифода намояд);

- амале, ки дар ҳолати барзиёд ё нарасидани сатҳи обунашавӣ иҷро карда мешавад;

- маълумот дар бораи ҳиссаи иштироки давлат дар сармояи оинномавии эмитент, мавҷуд будани ҳуқуқи махсус ("саҳмияи тиллоӣ");

- тартиби ошкор кардани ахборот дар бораи паҳнкунии қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ;

- тартиби баргардонидани маблағҳои аз пардохти қоғазҳои қиматнок гирифташуда, дар ҳолати баргузорнагардида эътироф намудани барориши қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ;

- суроғаи маҳалҳои пардохти даромадҳо;

- номгӯй ва натиҷаҳои эмиссияҳои пештараи қоғазҳои қиматнок.

6. Маълумот дар бораи вазъи молиявии эмитент, ки инҳоро дар бар мегирад:

- ҳисоботи солонаи молиявии эмитент дар се соли охири молиявии баохиррасида ё барои ҳар як соли молиявии баохиррасида, агар эмитент фаъолияти худро камтар аз се сол амалӣ карда бошад, ҳулосаи аудитор (аудиторон) нисбат ба ҳисоботи молиявии мазкур;

- маълумот дар бораи қарздорӣ чорӣ ва кредитҳои эмитент;

- маълумот дар бораи далелҳои асосие, ки дар давоми се соли охири баитмомрасидаи молиявӣ ё ҳар соли баитмомрасидаи молиявӣ рух додаанд, агар эмитент фаъолияти худро аз се сол кам амалӣ карда бошад;

- тартиб ва самтҳои истифодаи маблағҳое, ки дар натиҷаи паҳнкунии банақшагирифтаи қоғазҳои қиматнок ҷалб карда шудаанд;

- маълумот дар бораи иштироки эмитент дар мурофияҳои судӣ, дар ҳолатҳое, ки агар чунин иштирок метавонад ба фаъолияти молиявӣ ҳоҷагии эмитент таъсир расонад.

7. Тибқи санадҳои меъёрии ҳуқуқие, ки мутобик ба Қонуни мазкур қабул гардидаанд, метавонад ба таркиб, мазмун ва тартиби барасмиятдарории тарҳи барориш талаботи иловагӣ муқаррар карда шавад.

8. Тарҳи барориш бояд аз ҷониби шахсони масъули иттилооти дар тарҳи барориш дарҷгардида, шахсони мансабдор ва шахсони дигари эмитент имзо карда шаванд.

9. Шахсоне, ки ба тарҳи барориш имзо гузоштаанд, барои зараре, ки дар натиҷаи маълумоти носоҳеҳ, нопурра ба соҳиби қоғазҳои қиматнок расонида шудааст ва ё сармоягузorro ба иштибоҳ мебарад, якҷоя бо эмитент ба ҷавобгарии иловагӣ кашида мешаванд.

10. Дар ҳолати таъсисдиҳии ҷамъияти саҳомӣ, тарҳи барориш бояд маълумотҳоро, ки дар қисмҳои 3 ва 5 моддаи мазкур ифода ёфтаанд, дар бар гирад.

11. Дар ҳолати барориши вомбарг, ба ғайр аз маълумоти дар қисмҳои 3, 4 ва 5 моддаи мазкур ифодаёфта дар тарҳи барориш бояд маълумоти зерин ифода ёбад:

- мӯҳлати пардохт;

- дигар шартҳо вобаста ба қоғазҳои қиматнок;

- кафолати иҷрои ӯҳдадориҳо.

12. Дар тарҳи барориш омилҳои имконпазири хавф дар фаъолияти эмитент алоҳида бояд қайд карда шаванд.

13. Тарҳи барориши эмитенти хориҷӣ, ки паҳнкунии қоғазҳои қиматнокро дар Ҷумҳурии Тоҷикистон амалӣ менамояд, бояд маълумоти иловагии зеринро дар бар гирад:

- мақсадҳои (сабабҳои) паҳнкунии қоғазҳои қиматнок дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон;

- тартиби татбиқи ҳуқуқ ва ӯҳдадориҳои соҳибони қоғазҳои қиматноки эмитенти хориҷӣ;

- тартиби баррасии баҳсҳои вобаста ба амалӣ намудани ҳуқуқҳои соҳибони қоғазҳои қиматнок ва изҳори даъво нисбат ба эмитент ҳангоми аз ҷониби он иҷро накардани ӯҳдадориҳо оид ба қоғазҳои қиматнок;

- номгӯи намояндаи эмитент дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ваколатҳо ва масъулияти он дар назди соҳибони қоғазҳои қиматнок;

- хавфҳои вобаста ба хариди қоғазҳои қиматноки эмитенти хориҷӣ;

- чораҳои пасткунандаи хавфҳо вобаста ба соҳибӣ кардани қоғазҳои қиматноки эмитенти хориҷӣ;

- маълумот дар бораи рейтинги кредитии эмитент;

- маълумот дар бораи гардиши қоғазҳои қиматнок берун аз ҳудуди мамлакат, ки резиденти он эмитент мебошад;

- маълумот дар бораи ҳамаи биржаҳои фондии хориҷӣ, ки дар онҳо савдо бо қоғазҳои қиматноки эмитент амалӣ шудааст (мешавад);

- наشريҳои даврии ҷопӣ ва электронӣ, ки аз онҳо дар бораи эмитент маълумоти иловагӣ гирифтани мумкин аст;

- маълумоти дигаре, ки бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии мутобики Қонуни мазкур қабулшуда, пешбинӣ гардидааст.

Моддаи 20. Тағйиру иловаҳо ба тарҳи барориш ҳангоми эмиссияи қоғазҳои қиматнок

1. Эмитент вазифадор аст ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок тағйиру иловаҳоро ба тарҳи барориши қоғазҳои қиматнок бо маълумоти муфассали нав барои бақайдгирии он дар мӯҳлати на дертар аз панҷ рӯзи корӣ аз лаҳзаи бавучудой ё ошкор шудани тағйиру иловаҳо дар ҳолатҳои зерин пешниҳод намояд:

- агар дар маълумоте, ки дар тарҳи барориш дарҷ гардидааст, тағйирот ба вучуд ояд;
- агар маълумоти нави муҳим ба вучуд ояд, ки бояд дар тарҳи барориш ошкор шавад, агар он то лаҳзаи пешниҳод намудани тарҳи барориш ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ҷой дошта бошад;
- агар тарҳи барориш маълумотеро дар бар гирад, ки он бардурӯғ бошад, ба иштибоҳ барад ё дар тарҳи барориш оид ба ошкор кардани ахборот камбудихо мавҷуд бошад.

2. Тағйиру иловаҳо ба тарҳи барориш аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок дар мӯҳлати на зиёда аз даҳ рӯзи корӣ аз лаҳзаи пешниҳод кардани тағйиру иловаҳо ба қайд гирифта мешаванд.

3. Дар давраи бақайдгирии тағйиру иловаҳо ба тарҳи барориш бастанӣ аҳдҳо бо қоғазҳои қиматноки барориши мазкур манъ карда мешавад.

4. Дар ҳолати бақайдгирии тағйиру иловаҳо ба тарҳи барориш эмитенти қоғазҳои қиматнок бо тартиб ва усулҳои пешбиниамудай санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок, ки мутобиқи Қонуни мазкур қабул гардидаанд, бояд оид ба тағйиру иловаҳои ба тарҳи барориш воридкардашуда ба обуначиёни қоғазҳои қиматнок ва ба дигар сармоягузориҳои қоғазҳои қиматноки ба таври қушода паҳншаванда ахбор ошкор намояд.

Моддаи 21. Боздоштани паҳнкунии қоғазҳои қиматнок ва бекор кардани тарҳи барориши бақайдгирифташуда

1. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок метавонад паҳнкунии қоғазҳои қиматнокро ба мӯҳлати на зиёдтар аз як моҳ боздорад ва пас аз ба охир расидани ин мӯҳлат метавонад бақайдгирии тарҳи бароришро дар ҳолатҳои зерин бекор намояд:

- тарҳи барориш дорои ҳама гуна маълумоте бошад, ки бардурӯғ аст ё ба иштибоҳ меандозад;
- дар раванди паҳнкунии қоғазҳои қиматнок шартҳои пешниҳоди қоғазҳои қиматнок вайрон карда шаванд;
- дар раванди паҳнкунии қоғазҳои қиматнок талаботи муқаррарнамудай Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқие, ки дар асоси Қонуни мазкур қабул гардидаанд, вайрон карда шаванд.

2. Ҳангоми боздоштани паҳнкунии қоғазҳои қиматнок пешниҳоди қоғазҳои қиматнок дар давоми мӯҳлате, ки паҳнкунӣ боздошта шудааст, манъ аст.

3. Ҳангоми бекор кардани бақайдгирии тарҳи барориш, шахсони паҳнкунандаи қоғазҳои қиматнок вазифадоранд паҳнкунии минбаъдаи қоғазҳои қиматнокро қатъ кунанд.

4. Агар ҳангоми эмиссияи қоғазҳои қиматнок бақайдгирии тарҳи барориш бекор карда шуда бошад, дар ин ҳолат паҳнкунии қоғазҳои қиматнок доирнагардида ҳисоб меёбад.

Моддаи 22. Маълумот дар бораи барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ, ки аз ҷониби эмитент ошкор карда мешавад

1. Дар ҳолати бақайдгирии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ эмитент вазифадор аст дастрасии иттилоотро, ки дар тарҳи барориши қоғазҳои қиматнок мавҷуд аст ба ҳама гуна шахсони ба ин манфиатдор, новобаста ба мақсадҳои гирифтани ин иттилоот, таъмин намояд.

2. Дар ҳолати обунашавии қушода эмитент вазифадор аст дар бораи бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ ахборот ҷоп кунад, ҳамзамон тартиби ба ҳама гуна шахсони манфиатдор дастрас шудани маълумоти дар тарҳи барориши қоғазҳои қиматнок бударо дар мақоми наشريавии ахбори омма нишон диҳад.

3. Дар ҳолати обунашавии пӯшида, ки бо бақайдгирии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ сурат мегирад, эмитент вазифадор аст дар бораи бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ ахборот ҷоп намуда, зимнан, тартиби ба соҳибони эҳтимолии қоғазҳои қиматнок дастрас шудани иттилоотеро, ки дар тарҳи барориши қоғазҳои қиматнок дарҷ мегардад, ишора намояд.

Моддаи 23. Шартҳои паҳнкунии қоғазҳои қиматноки эмиссионии баровардашуда

1. Эмитент ҳуқуқ дорад танҳо пас аз бақайдгирии давлатии барориши қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ дар мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ба паҳнкунии қоғазҳои қиматнок шурӯъ намояд.

2. Миқдори қоғазҳои қиматноки эмиссионии паҳншаванда набояд аз миқдоре, ки дар тарҳи барориши қоғазҳои қиматнок нишон дода шудааст, зиёд бошад.

3. Эмитент метавонад миқдори камтари қоғазҳои қиматноки эмиссиониро нисбат ба миқдори дар тарҳи барориши қоғазҳои қиматнок нишондодашуда паҳн кунад.

4. Миқдори воқеии қоғазҳои қиматноки паҳнкардашуда дар ҳисобот оид ба натиҷаҳои барориш, ки барои тасдиқ пешниҳод мегардад, нишон дода мешавад.

5. Маблағҳои сармоягузoron ҳангоми баргузор нагардидани эмиссия бо тартиби муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок баргардонида мешаванд.

6. Эмитент вазифадор аст паҳнкунии қоғазҳои қиматноки эмиссионии баровардашударо на дертар аз як сол аз рӯзи бақайдгирии (азнавбақайдгирии) давлатии барориши (барориши иловагии) чунин қоғазҳои қиматнок ба охир расонад.

7. Дар мавриди паҳнкунии кушод ё муомилоти қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ ба яке аз соҳибони эҳтимолӣ нисбат ба дигари он додани афзалият ҳангоми харидорӣ намудани қоғазҳои қиматнок манъ аст.

8. Муқаррароти мазкур дар ҳолатҳои зерин татбиқ намегардад:

- ҳангоми ба саҳмдорони ҷамъияти саҳомӣ додани ҳуқуқи афзалиятноки харидорӣ намудани барориши нави қоғазҳои қиматнок ба миқдоре, ки ба шумораи саҳмияҳои ба онҳо мансуббуда дар лаҳзаи қабули қарор дар бораи эмиссия мутаносиб аст;

- ҳангоми аз ҷониби эмитент ба ғайррезидентҳо ҷорӣ намудани маҳдудиятҳо барои харидорӣ намудани қоғазҳои қиматнок.

9. Ба эмитенте, ки қоғазҳои қиматнокро паҳн менамояд, истифода бурдани маблағҳое, ки дар рафти фуруши қоғазҳои қиматнок ба даст меоянд, манъ карда мешавад.

10. Маблағҳои пулие, ки дар рафти фуруши қоғазҳои қиматнок ба даст меоянд, то аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок баргузоргардида ё баргузорнагардида эътироф намудани паҳнкунии қоғазҳои қиматнок дар ҳисоби бонкии бонки хизматрасон нигоҳ дошта мешаванд.

11. Дар ҳолати баргузоргардида эътироф шудани паҳнкунии қоғазҳои қиматнок, маблағҳои пулӣ ба суратҳисоби эмитент гузаронида мешаванд, қоғазҳои қиматнок бошанд ба моликияти сармоягузoron (харидорон) ба ҳисоби онҳо гузаронида мешаванд.

12. Дар ҳолати баргузорнагардида эътироф шудани паҳнкунии қоғазҳои қиматнок:

- маблағҳои пулие, ки аз паҳнкунии қоғазҳои қиматнок ба даст омадаанд, дар давоми се рӯзи корӣ пас аз рӯзи баргузорнагардида эътироф шудани паҳнкунии қоғазҳои қиматнок ба сармоягузoron баргардонида мешаванд;

- қоғазҳои қиматнок ба ҳисоби эмитенте, ки ин қоғазҳои қиматнокро паҳн кардааст, баргардонида мешаванд. Ҳамзамон қоғазҳои қиматноки эмиссияи мазкур, ки паҳнкунии онҳо баргузорнагардида эътироф шудааст, бекор карда мешаванд.

13. Маҳдудиятҳое, ки дар қисмҳои 7 ва 8 моддаи мазкур муқаррар гардидаанд, нисбат ба паҳнкунии вомбарг татбиқ намегарданд.

14. Тартиби нигоҳдорӣ ва баҳисобгирии маблағҳое, ки аз фуруши вомбарг ворид мегарданд, аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок муқаррар карда мешавад.

Моддаи 24. Ҳисобот дар бораи натиҷаҳои барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ

1. Эмитент вазифадор аст на дертар аз сӣ рӯзи пас аз ба охир расидани паҳнкунии қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок дар бораи натиҷаҳои барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ ҳисобот пешниҳод намояд.

2. Дар ҳисобот оид ба натиҷаҳои барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ бояд маълумоти зерин нишон дода шавад:

- санаҳои шурӯъ гардидан ва ба охир расидани паҳнкунии қоғазҳои қиматнок;

- нархи (нархҳои) воқеии паҳнкунии қоғазҳои қиматнок;

- миқдори қоғазҳои қиматноки паҳншуда;

- ҳиссаи қоғазҳои қиматноки паҳнкардашуда ва паҳнкарданашудаи барориш;

- ҳаҷми умумии воридшавии маблағҳо барои қоғазҳои қиматноки паҳншуда, аз ҷумла ҳаҷми маблағҳо бо пули миллӣ, ки барои пардохти қоғазҳои қиматнок супорида шудаанд, ҳаҷми маблағҳои пулӣ бо асъори

хориҷӣ, ки барои пардохти қоғазҳои қиматноки паҳнкарда супорида шудаанд ва дар лаҳзаи супоридан аз рӯи қурби Бонки миллии Тоҷикистон бо пули миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ифода ёфтаанд, ҳаҷми дороиҳои моддӣ ва ғайримоддӣ, ки ҳамчун пардохт барои паҳнкунии қоғазҳои қиматнок супорида шуда, бо пули миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ифода ёфтаанд;

- дар бораи аҳдҳое, ки тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун аҳдҳои калон эътироф мегарданд ва аҳдҳое, ки дар бастанӣ онҳо манфиатдорӣ мавҷуд аст ва дар раванди паҳнкунии қоғазҳои қиматнок иҷро шудаанд.

3. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок вазифадор аст дар давоми даҳ рӯзи қорӣ аз лаҳзаи пешниҳоди ҳисобот дар бораи барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ оид ба тасдиқи ҳисобот дар бораи натиҷаҳои барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматнок қарор барорад ё паҳнкунии мазкури қоғазҳои қиматнокро баргузорнагардида эътироф намуда, бақайдгирии тарҳи бароришро бекор кунад.

4. Дар давоми панҷ рӯзи қорӣ аз рӯзи тасдиқи ҳисобот дар бораи барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматнок аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок эмитент вазифадор аст натиҷаҳои барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматнокро тавассути чоп кардани натиҷаҳои он ошкор намояд.

5. Ҳисобот дар бораи натиҷаҳои барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматнок аз ҷониби шахсе, ки вазифаи мақоми инфиродии иҷроияи эмитентро амалӣ менамояд ва сармуҳосиби он ба имзо расонида мешавад.

6. Шахсоне, ки ҳисобот оид ба натиҷаҳои барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссиониро ба имзо мерасонанд, ҳангоми мавҷуд будани гуноҳи онҳо барои зараре, ки аз ҷониби эмитент ба соҳибони қоғазҳои қиматнок дар натиҷаи дар ҳисоботи мазкур дарҷ гардидани маълумоти носоҳеҳ, нопурра ва ё сармоягузorro баиштибоҳбаранда, ки аз ҷониби онҳо тасдиқ шудааст, яққоя масъулияти субсидиарӣ доранд.

Моддаи 25. Боздоштани барориши қоғазҳои қиматнок. Баргузорнагардида ё беэътибор эътироф намудани барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ

1. Барориши қоғазҳои қиматнок метавонад дар ҳама гуна давраҳои расмӣ эмиссия то тасдиқи ҳисобот дар бораи натиҷаҳои барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ ҳангоми ошкор гардидани қоидавайронкунии зерин аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок боздошта шавад:

- дар қараёни эмиссия аз ҷониби эмитент вайрон кардани талаботи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи қоғазҳои қиматнок;

- дар ҳуҷҷатҳое, ки дар асоси онҳо бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ амалӣ шудааст, ошкор намудани иттилооти носоҳеҳ ё баиштибоҳбаранда.

2. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад эмиссияи қоғазҳои қиматнокро то бартараф намудани ҳуқуқвайронкунӣ боздорад. Дар ин ҳолат рафти мӯҳлати паҳнкунии қоғазҳои қиматнок то лаҳзаи идома додани эмиссия боздошта мешавад. Идома додани эмиссия бо қарори мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок амалӣ мегардад.

3. Тартиби боздоштан ва идома додани эмиссияи қоғазҳои қиматнок бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок муайян карда мешавад.

4. Барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ метавонад бо қарори мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок то ба қайди давлатӣ гирифтани ҳисобот дар бораи натиҷаҳои барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ баргузорнагардида эътироф карда шавад.

5. Асос барои баргузорнагардида эътироф кардани барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматнок инҳо мебошанд:

- дар рафти эмиссияи қоғазҳои қиматнок аз ҷониби эмитент вайрон кардани талаботи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки танҳо бо роҳи аз муомилот гирифтани қоғазҳои қиматноки эмиссионии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматнок бартараф карда мешавад;

- дар ҳуҷҷатҳое, ки дар асоси онҳо бақайдгирии давлатии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ амалӣ карда шудааст, ошкор намудани маълумоти носоҳеҳ ё баиштибоҳбаранда, ки боиси вайрон гардидани ҳуқуқҳо ва ё манфиатҳои қонунии сармоягузoron ё соҳибони қоғазҳои қиматноки эмитент мегардад;

- аз ҷониби эмитент ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок пешниҳод нагардидани ҳисобот дар бораи натиҷаҳои барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ дар мӯҳлати муқаррарнамудаи Қонуни мазкур пас аз ба охир расидани мӯҳлати паҳнкунии онҳо;

- паҳн накардани ягон қоғазӣ қиматноки барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ;

- аз ҷониби эмитент иҷро накардани талаботи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок дар бораи бартараф намудани вайронкунии талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки ҳангоми эмиссияи қоғазҳои қиматнок ба он роҳ дода шудааст.

6. Барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ метавонад бо даъвои мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок дар асоси қарори суд беэътибор дониста шавад.

7. Беэътибор донистани аҳдҳои алоҳида, ки дар раванди паҳнкунии қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ баста мешаванд, боиси беэътибор гардидани барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ намегардад.

8. Баргузорнагардида ё беэътибор донистани барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ боиси бекор гардидани бақайдгирии давлатии он, аз муомилот гирифтани қоғазҳои қиматноки эмиссионии барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионии мазкур ва ба соҳибони ҷунин қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ баргардонидани маблағҳои пулӣ ё молу мулки дигаре, ки эмитент барои пардохти онҳо гирифтааст, мегардад.

9. Тартиби аз муомилот гирифтани қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ ва ба соҳибони ҷунин қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ баргардонидани маблағҳо ё молу мулки дигар бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок муқаррар карда мешавад.

10. Ҳамаи хароҷоти вобаста ба баргузорнагардида ё беэътибор донистани барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ ва баргардонидани маблағҳо ба соҳибони онҳо аз ҳисоби эмитент амалӣ карда мешаванд.

11. Соҳибони қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ, ки бинобар сабаби баргузорнагардида ё беэътибор донистани барориши (барориши иловагии) қоғазҳои қиматноки эмиссионӣ зарар дидаанд, ҳуқуқ доранд то вонии зарари расонидаро аз эмитенти қоғазҳои қиматнок талаб намоянд.

Моддаи 26. Тадбирҳои иловагӣ оид ба ҳимояи манфиатҳои сармоягузoron

1. Агар дар давраи гузаронидани фурӯши озодаи қоғазҳои қиматнок эмитент ба маълумот дар бораи барориши қоғазҳои қиматнок, ки дар тарҳи барориши қоғазҳои қиматнок нишон дода шудааст, ислоҳот дарорад, шахсоне, ки ба қоғазҳои қиматнок обуна шудаанд ё онҳоро харидаанд, метавонанд дар давоми понздаҳ рӯзи баъди нашри маълумоти нав шартномаро бекор намоянд, агар онҳо ҷунин шуморанд, ки ин ислоҳот метавонанд ба қурби (арзиши) қоғазҳои қиматнок таъсири номусоид расонанд.

2. Дар сурати шартномаро бекор кардани харидор эмитент барои талофӣ намудани хароҷоту зиёнҳои сармоягузoron, ки ба обунашавӣ ва харидории қоғазҳои қиматнок алоқаманданд, масъул мебошад.

3. Агар ахбори аввал нашргардидаи тарҳи барориши қоғазҳои қиматнок, ки минбаъд ба он тағйирот ворид шудааст, аз тарафи иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок тасдиқ шуда бошад, ин иштирокчӣ яққол ба эмитент дар назди сармоягузoron масъул мебошад.

4. Агар маблағи воқеии обунашавӣ ё харидории қоғазҳои қиматнок аз маблағе, ки онро эмитент дар тарҳи барориши қоғазҳои қиматнок эълон карда буд, кам бошад, шахсоне, ки ба қоғазҳои қиматнок обуна шудаанд ё онҳоро харидорӣ намудаанд, дар мӯҳлати понздаҳ рӯзи баъди ба итмом расидани мӯҳлати обунашавӣ метавонанд шартномаро бекор кунанд. Эмитент бошад, дар ин ҳолат вазифадор аст ба сармоягузoron пулҳои гирифтаашро бе ӯҳдадории пардохти фоизҳо ва талофӣ хароҷот ё зиёнҳои эҳтимоли баргардонад.

5. Дар мавриди аз маблағи дар тарҳи барориши қоғазҳои қиматнок эълонгардида зиёд будани маблағи обуна эмитент вазифадор аст ба обуначиён пулҳоро ба миқдоре баргардонад, ки аз андозаи барориши эълонгардида зиёд мебошад. Тартиби баргардонидани маблағҳо дар маълумот дар бораи барориши қоғазҳои қиматнок тавсиф мегардад.

Моддаи 27. Хусусиятҳои барориши вомбаргҳо аз ҷониби ҷамъияти хоҷагидорӣ

1. Барориши вомбаргҳо аз ҷониби ҷамъияти хоҷагидорӣ пас аз пардохти пурраи сармояи оинномавии он иҷозат дода мешавад.

2. Арзиши номиналии ҳамаи вомбаргҳои ҷамъияти хоҷагидорӣ набояд аз андозаи сармояи оинномавии он ва ё ҳаҷми таъминоте, ки бо ин мақсадҳо ба ҷамъияти хоҷагидорӣ аз ҷониби шахсони сеюм дода шудааст, зиёд бошад.

3. Ҳангоми набудани таъминоте, ки аз ҷониби шахси сеюм дода шудааст, барориши вомбаргҳо на пештар аз соли сеюми мавҷудияти ҷамъияти хоҷагидорӣ ва бо шарт ба тариқи муносиб тасдиқ гардидани ҳисоботи солонаи муҳосибӣ дар ду соли ба охир расидаи молиявӣ иҷозат дода мешавад.

Моддаи 28. Ҳуқуқи моликият ба коғазҳои қиматнок

1. Ҳуқуқи соҳибони коғазҳои қиматноки шакли ҳуҷҷати барориш бо коғазҳои қиматнок, сертификатҳо ва сабтҳо аз рӯи ҳисоби депо дар маҳфуздорандаҳо (агар сертификатҳо барои нигоҳдорӣ ба маҳфуздоранда супорида шуда бошанд) тасдиқ мегардад.

2. Ҳуқуқи моликият ба коғазҳои қиматноки шакли барориши ғайриҳуҷҷатӣ дар низоми пешбурди феҳрист - бо сабтҳо дар ҳисобҳои шахсии нигоҳдорандаи феҳрист ё дар ҳолати баҳисобгирии ҳуқуқҳо ба коғазҳои қиматнок дар маҳфуздоранда - бо қайдҳо аз рӯи ҳисоби депо дар маҳфуздоранда тасдиқ карда мешавад.

Моддаи 29. Гузариши ҳуқуқҳо ба коғазҳои қиматнок

1. Ҳуқуқ ба коғазҳои қиматноки номии ғайриҳуҷҷатӣ дар ҳолатҳои зерин ба харидор мегузарад:

- ба ҳисоб гирифтани ҳуқуқҳо ба коғазҳои қиматнок дар низоми пешбурди феҳрист - аз лаҳзаи ворид намудани қайдҳои воридотӣ дар ҳисоби шахсии харидор;

- ба ҳисоб гирифтани ҳуқуқҳо ба коғазҳои қиматнок ба шахсе, ки фаъолияти маҳфуздорандагиро амалӣ менамояд - аз лаҳзаи ворид намудани қайди воридотӣ аз рӯи ҳисоби депои харидор.

2. Тартиби гузаштани ҳуқуқҳо ба коғазҳои қиматноки ҳуҷҷатӣ бо қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад.

3. Агар бо қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон тартиби дигар пешбинӣ нагардида бошад, дар ин ҳолат маҳфуздоранда ё нигоҳдорандаи феҳрист метавонад коғазҳои қиматнокро аз ҳисоби як нигоҳдорандаи бақайдгирифташуда ба ҳисоби шахси дигар бо асосҳои зерин интиқол диҳанд:

- бо супориши шахси бақайдгирифташуда;

- фармоиши интиқоли;

- бо ҳуҷҷатҳое, ки баستاني аҳдро дар биржаи фондӣ тасдиқ менамоянд;

- бо ҳуҷҷатҳое, ки вориси ҳуқуқи тасдиқ менамоянд;

- бо қарори суд.

4. Шахсе, ки пешбурди феҳристи нигоҳдорандагони коғазҳои қиматнокро амалӣ менамояд, вазифадор аст дар бораи гузариши ҳуқуқ ба коғазҳои қиматнок дар феҳрист дар давоми се рӯзи бонкӣ аз лаҳзаи гирифтани ҳуҷҷатҳо қайди дахлдор кунад ё раддияи асоснокро ба қайди дахлдор пешкаш намояд.

5. Дар ҳолатҳое, ки агар маълумот дар бораи ҷой доштани бавучудой, гузариш (супоридан), тағйир ёфтан, гаронӣ ва қатъ гардидани ҳуқуқ ба коғазҳои қиматнок ба шахси баҳисобгирандаи ҳуқуқ ба коғазҳои қиматнок дар лаҳзаи пӯшида шудани феҳрист барои иҷрои ўҳдадориҳои эмитент, ки таркиби коғазҳои қиматнокро (овоздиҳӣ, гирифтани суди саҳмия ва ғайраҳо) дар бар мегирад, хабар дода нашудааст, иҷрои ўҳдадориҳо нисбат ба шахси бақайдгирифташуда муносиб эътироф мегардад. Масъулият барои сари вақт расонидани чунин огоҳисозӣ ба ўҳдаи харидори коғазҳои қиматнок вогузор мешавад.

6. Маълумот дар бораи соҳибони коғазҳои қиматнок, миқдори ба онҳо тааллуқдоштаи коғазҳои қиматнок ва дар бораи амалиёт бо онҳо махфӣ мебошад, ба истиснои маълумот дар бораи соҳибони бастаи калони саҳмияҳои ҷамъиятҳои саҳомии кушода, ки мувофиқи Қонуни мазкур ошкор карда мешавад.

7. Маълумоти мазкур метавонад ба инҳо дода шавад:

- ба соҳибони коғазҳои қиматнок ва намояндагони қонунии онҳо;

- ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок;

- ба шахсони дигар дар асоси санади судӣ, ки қувваи қонунӣ пайдо кардааст.

Моддаи 30. Гардиши коғазҳои қиматнок

1. Аҳдҳо оид ба хариду фурӯши коғазҳои қиматноки ҷамъиятҳои саҳомӣ дар бозори муташаккил ва номуташаккил баста мешаванд. Аҳдҳо дар бозори муташаккили коғазҳои қиматнок аз ҷониби иштирокчиёни касбӣ бо роҳи хариду фурӯши коғазҳои қиматнок аз номи худ ё аз номи муштарӣ, аз ҳисоби худ ё аз ҳисоби муштарӣ баста мешаванд.

2. Аҳдҳо дар бозори номуташаккили қоғазҳои қиматнок метавонанд ҳам аз ҷониби худӣ сармоягузoron ва ҳам бо истифодаи хизмати иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок баста шаванд.

3. Ваколатҳои иштирокчии касбӣ дар бастанӣ аҳдҳо бо қоғазҳои қиматнок бо бастанӣ шартнома бо муштариёне, ки шартҳои барои бастан ва иҷрои аҳдҳо зарурро муайян мекунанд, тасдиқ мегарданд.

4. Расмиёти бастанӣ аҳдҳо бо қоғазҳои қиматнок ва сабти онҳо бо қоидаҳои ташкилоти дар бозори муташаккили қоғазҳои қиматнок амалкунанда муайян карда мешавад.

БОБИ 5.

ТАЪМИНОТИ ИТТИЛООТИИ БОЗОРИ ҚОҒАЗҲОИ ҚИМАТНОК

Моддаи 31. Ошкор кардани иттилоот

1. Зери мафҳуми ошкор кардани иттилоот таъмини дастрасии он ба ҳамаи шахсони ба ин ҳавасманд, новобаста ба мақсадҳои гирифтани иттилооти мазкур мутобиқи расмиёте, ки дарёфт кардан ва гирифтани онро кафолат медиҳад, фаҳмида мешавад.

2. Иттилооти дастраси ҳама дар бозори қоғазҳои қиматнок иттилооте эътироф карда мешавад, ки барои дастрасии он имтиёзхоро талаб намекунад ё он бояд мувофиқи Қонуни мазкур ошкор карда шавад.

3. Эмитенте, ки ҷамъияти саҳомии кушода мебошад, вазифадор аст иттилоотро дар шакли ҳисоботи солона, ки дар таркиби он ҳисоботи молиявии эмитент барои як сол ва дигар иттилооти пешбининамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок шомил мебошанд, ошкор созад.

4. Ҳисоботи молиявие, ки ба таркиби ҳисоботи солона шомил мебошад, бояд мутобиқи санадҳои қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон тайёр карда шавад.

5. Ҳисоботи солона бояд инҳоро дар бар гирад:

- ҳисоботи солонаи молиявии эмитент ва хулосаи аудитор нисбат ба он;
- иттилоот дар бораи ҳамаи қоғазҳои қиматноки дар давоми соли ҳисоботӣ баровардаи эмитент;
- маълумот дар бораи миқдори умумии саҳмдорони (иштирокчиёни) эмитент;
- рӯйхати ҳамаи саҳмдорони калон ва саҳмдорон - соҳибони бастаҳои назоратии саҳмияҳо ва ҳиссаи онҳо дар миқдори саҳмияҳои эмитент;
- маълумот дар бораи ҳар як шахси мансабдори эмитент;
- тавсифи кӯтоҳи таҷрибаи идоракунии корпоративии эмитент;
- маълумоти дигари пешбининамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, ки мутобиқи Қонуни мазкур қабул шудаанд.

6. Ҳисоботи солона на дертар аз навад рӯзи тақвими пас аз санаи баитмомрасии соли ҳисоботӣ таҳия мегардад.

7. Ифодаи кӯтоҳи ҳисоботи солона, аз ҷумла ҳисоботи молиявӣ бо тартиб ва дар мӯҳлати муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок дар воситаҳои чопӣ ё электронии ахбори омма чоп карда мешавад.

8. Нусхаи ҳисоботи солона бояд барои шиноспавӣ ба ҳамаи шахсони манфиатдор, ки ба онҳо нусхаи ҳисобот бо пардохти маблағе, ки аз хароҷот барои тайёр кардани он зиёд нест, метавонад дастрас бошад.

9. Эмитент бояд ба биржаи фондие, ки листинги қоғазҳои қиматноки онро анҷом додааст, нусхаи ҳисоботи солонро на дертар аз сӣ рӯзи тақвими пас аз тасдиқ гардидани ҳисоботи солона аз ҷониби мақоми ваколатдори эмитент пешниҳод намояд.

10. Ҳисоботи солона ва иттилоот дар бораи ошкорсозии он ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок на дертар аз чил рӯзи тақвими аз санаи тасдиқи ҳисоботи солона аз тарафи мақоми ваколатдори эмитент пешниҳод карда мешавад.

11. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад ҳисоботи солонаи эмитентро нашр кунад ё бо тарзи дигар дастрасии онро ба доираи васеи шахсон таъмин намояд.

Моддаи 32. Аз ҷониби эмитент ошкор кардани иттилоот дар бораи далелҳои муҳим

1. Эмитенте, ки ҷамъияти саҳомии кушода мебошад, вазифадор аст маълумотро дар бораи далелҳои муҳим (ҳодисаҳо, амалиёт), ки ба фаъолияти молиявӣ хоҷагии он таъсир мерасонанд, ошкор созад.

2. Ба далелҳои муҳим ҳодисае (далеле), ки ба фаъолияти молиявӣ хоҷагии эмитент ва ё ба нархи қоғазҳои қиматнок метавонад таъсир расонад, мансуб мебошад, аз ҷумла:

- тағйирот дар рӯйхати шахсони ба мақоми идоракунии эмитент шомилбуда (ба истиснои маҷлиси умумии саҳмдорон);

- тағйирот дар андозаи иштироки шахсони ба мақоми интихобии идоракунии эмитент дохилбуда, дар сармояи эмитент, инчунин ҷамъиятҳои фаръӣ ва вобастаи он;

- тағйирот дар рӯйхати соҳибони панҷ ва зиёда аз он фоизи коғазҳои қиматнок (ҳиссаҳо), инчунин дар бораи тағйироти ҳиссаҳои соҳибони панҷ фоиз ва ё зиёда аз он коғазҳои қиматнок (ҳиссаҳо) доранд;

- тағйирот дар рӯйхати шахсони ҳуқуқие, ки дар он эмитент соҳиби бист ва зиёда аз он фоизи сармояи оинномавӣ мебошад;

- дар феҳристи эмитент пайдо шудани шахсе, ки соҳиби беш аз панҷ фоизи саҳмияҳои овоздиҳанда (ҳиссаҳо) мебошад;

- далелҳое, ки боиси якбора беш аз даҳ фоиз зиёдшавӣ ё камшавии арзиши дороиҳои эмитент гардидаанд;

- далелҳое, ки боиси якбора беш аз даҳ фоиз зиёд шудани даромади соф ва зарари софи эмитент гардидаанд;

- далелҳо дар бораи аҳдҳои якдафъаинаи эмитент, ки андозаи онҳо ё арзиши молу мулк аз рӯи онҳо даҳ фоиз ва зиёда аз он дороиҳои эмитентро дар санаи бастанӣ аҳд ташкил медиҳад;

- азнавташкилдихии эмитент, ҷамъиятҳои фаръӣ ва вобастаи он;

- даромадҳои ҳисобкардашуда ва ё пардохтшаванда (пардохтшуда) аз рӯи коғазҳои қиматноки эмитент;

- қарорҳои маҷлиси умумӣ;

- пардохти коғазҳои қиматноки эмитент;

- ҳодисаҳои (далелҳои) дигар, ки бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок пешбинӣ шудаанд.

3. Эмитент на дертар аз панҷ рӯзи қорӣ аз лаҳзаи фарорасии далели муҳим вазифадор аст:

- дар бораи далелҳои муҳим дар воситаҳои ахбори омма маълумот нашр намояд;

- дар бораи далелҳои муҳим ба биржаи фондӣ маълумот пешниҳод намояд, агар коғазҳои қиматноки эмитенти мазкур дар биржаи фондӣ нархгузорӣ (котировка) карда шаванд.

4. Эмитент на дертар аз се рӯзи қорӣ аз санаи ошкор намудани иттилоот дар бораи далелҳои муҳим бо тартиби муқаррарнамудаи моддаи мазкур вазифадор аст дар бораи далелҳои муҳим ва ошкор намудани онҳо ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок маълумот фиристонанд.

5. Биржаи фондӣ вазифадор аст на дертар аз се рӯзи қорӣ аз лаҳзаи гирифтани иттилоот дар бораи далелҳои муҳим ба иштирокчиёни савдои худ дар бораи далелҳои муҳим маълумот диҳад. Иштирокчиҳои савдо дар мӯҳлати се рӯзи қорӣ аз лаҳзаи гирифтани иттилоот вазифадор аст мизочони худро бо иттилоот дар бораи далелҳои муҳим, ки ба ӯ пешниҳод гардида буданд, шинос намояд.

6. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад иттилооти эмитентҳоро дар бораи далелҳои муҳим нашр намояд ё дастрасии онҳоро бо тарзи дигар ба доираи васеи шахсон таъмин намояд.

Моддаи 33. Иттилооти хизматӣ

1. Иттилооти хизматӣ ҳама гуна иттилооти дастраси умуминабуда дар бораи эмитент ва коғазҳои қиматноки эмиссионии баровардаи ӯ ҳисоб меёбад, ки шахсони дорои онро бинобар вазъи хизматӣ, ўҳдадориҳои меҳнатӣ ё шартномаҳои бо эмитент басташуда дар муқоиса бо дигар иштирокчиёни бозори коғазҳои қиматнок дар мавқеи афзалиятнок қой медиҳад.

2. Ба шахсони дорои иттилооти хизматӣ инҳо мансубанд:

- аъзои мақоми идоракунии эмитент;

- аудиторони эмитент ё иштирокчиҳои касбии бозори коғазҳои қиматнок, ки бо шартнома бо ин эмитент алоқаманд мебошад;

- хизматчиёни мақомоти давлатӣ, ки бинобар доштани ваколатҳои назоратӣ ва ваколатҳои дигар ба иттилооти мазкур дастрасӣ доранд.

3. Ҳамзамон зерин мафҳуми аъзои мақоми идоракунии эмитент шахсоне фаҳмида мешаванд, ки доимо ё муваққатан дар шахсони ҳуқуқии мазкур вазифаҳои вобаста ба иҷрои ўҳдадориҳои ташкилию роҳбарӣ ё маъмурию хоҷагиро ишғол менамоянд, инчунин аз рӯи ваколати махсус чунин ўҳдадориҳоро иҷро мекунанд.

4. Шахсони воқеие, ки ба иттилооти хизматии ба корхонаҳо-эмитентҳо мансуббуда роҳ дода шудаанд, инчунин аъзоёни оилаи онҳо метавонанд коғазҳои қиматноки ин эмитентҳоро танҳо бо шартӣ бо худ нигоҳ доштани онҳо ба мӯҳлати на кам аз шаш моҳ харидорӣ намоянд.

5. Шахсоне, ки дорои иттилооти хизматӣ мебошанд, ҳуқуқ надоранд иттилооти хизматиро барои бастанӣ аҳд ба шахсони сеюм маълум намоянд.

ФАЪОЛИЯТИ КАСБӢ ДАР БОЗОРИ ҚОҒАЗҲОИ ҚИМАТНОК

Моддаи 34. Намудҳои фаъолияти касбӣ дар бозори қоғазҳои қиматнок

1. Дар бозори қоғазҳои қиматнок намудҳои зерини фаъолияти касбӣ муқаррар карда мешаванд:
 - фаъолияти брокерӣ дар бозори қоғазҳои қиматнок;
 - фаъолияти дилерӣ дар бозори қоғазҳои қиматнок;
 - оид ба идораи портфели қоғазҳои қиматнок;
 - оид ба муайян кардани ӯҳдадориҳои тарафҳо (клиринг) аз рӯи амалиёт бо қоғазҳои қиматнок;
 - оид ба пешбурди феҳристи дорандагони қоғазҳои қиматнок;
 - фаъолияти маҳфуздорӣ;
 - фаъолияти ташкили савдо дар бозори қоғазҳои қиматнок.
2. Иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок шахсони ҳуқуқие буда метавонанд, ки танҳо бо фаъолияти касбӣ дар бозори қоғазҳои қиматнок машғул мебошанд.

Моддаи 35. Иҷозатномадиҳӣ ба фаъолияти иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок

Иҷозатномадиҳӣ ба фаъолияти иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок мувофиқи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи иҷозатномадиҳӣ ба баъзе намудҳои фаъолият» амалӣ карда мешавад.

Моддаи 36. Шартҳои, ки мувофиқи онҳо ба пешбурди фаъолияти касбӣ бо қоғазҳои қиматнок ҳамчун иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок иҷозат дода намешавад

1. Шахси ҳуқуқие, ки дар фонди оинномавии он ҳиссаи ягон иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок ё ҳиссаи шахси ҳуқуқӣ, ки ширкаткунандаи он иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок мебошад, аз *бист* фоиз зиёд аст, барои ҳуқуқи пешбурди фаъолияти касбӣ бо қоғазҳои қиматнок ҳамчун иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок иҷозатнома гирифта наметавонад. (**ҚҶТ аз 23.11.15 с., № 1255**)
2. Иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок наметавонад аз дигар иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок моликиятро ба андозаи беш аз панҷ фоизи фонди оинномавӣ харидорӣ намояд.
3. Иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок наметавонад бо инҳо савдо кунад:
 - қоғазҳои қиматноки манзурии барориши худ;
 - саҳмияҳои он эмитенте, ки ӯ соҳиби беш аз панҷ фоизи фонди оинномавии он мебошад.
4. Маълумоти дар моддаи мазкур ифодагардида наметавонад ҳамчун сирри тиҷоратии иштирокчиёни аҳдҳо эътироф гардад.

Моддаи 37. Талабот нисбат ба иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок

1. Иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок бояд ба талаботи зерин мутобиқат намояд:
 - доштани воситаҳои барномавӣ ва таҷҳизоти дигар, ки барои амалӣ намудани фаъолият дар бозори қоғазҳои қиматнок заруранд;
 - ҳуҷҷатҳои дохилии иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок, ташкилотҳои худтанзимкунанда, ки шарт ва тартиби амалӣ намудани фаъолиятро дар бозори қоғазҳои қиматнок муқаррар менамоянд, бояд ба талаботи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок мувофиқат намоянд;
 - риояи дигар талаботи пешбиниамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон.
2. Кормандони иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок, ки дар амалӣ намудани фаъолияти касбӣ бевосита иштирок менамоянд, вазифадоранд ба талаботи тахассусии муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок мувофиқ бошанд.
3. Тартиби гузаронидани аттестатсияи кормандони иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок ва додани шаҳодатномаи тахассусиро мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок муқаррар менамояд.
4. Шаҳодатномаи тахассусӣ ба мӯҳлати амали иҷозатномаи иштирокчии касбии бозори қоғазҳои қиматнок дода мешавад.

Моддаи 38. Фаъолияти брокерӣ дар бозори қоғазҳои қиматнок

1. Фаъолияти брокерӣ ин фаъолият оид ба бастанӣ аҳдҳои гражданино ҳуқуқӣ бо қоғазҳои қиматнок бо супориши мизоҷ аз ном ва аз ҳисоби мизоҷ ё аз номи худ ва аз ҳисоби мизоҷ дар асоси шартномаи дахлдор бо мизоҷ эътироф мегардад.

2. Иштирокчиҳои касбии бозори қоғазҳои қиматнок, ки фаъолияти брокерино амалӣ менамояд, брокер ном бурда мешавад.

3. Брокер вазифадор аст қоғазҳои қиматнок, маблағҳои мизоҷон ва амалиётро бо онҳо мувофиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб гирад.

4. Пул ва қоғазҳои қиматноки мизоҷ алоҳида аз дороиҳои шахсии брокер ба ҳисоб гирифта мешаванд ва дар ҳолати муфлисшавӣ ё барҳамдиҳии ихтиёрии брокер ба тавозуни барҳамдиҳӣ дохил карда намешаванд.

5. Брокер баҳисобгирии ҳуқуқ ба қоғазҳои қиматноки мизоҷони худро дар маҳфуздоранда, нигоҳдории пулҳои мизоҷро дар ҳисоби (ҳисобҳои) алоҳида дар бонкҳои тижоратӣ, ки брокер ё маҳфуздорандаи брокер мутобиқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон қушодааст, таъмин менамояд. Дороиҳои мизоҷони брокер, ки дар маҳфуздоранда ё дар бонкҳои тижоратӣ қойгир мебошанд, наметавонанд аз рӯи ўҳдадориҳои брокер ситонида шаванд.

6. Аз қониби брокер бе супориши хаттии мизоҷ аз номи мизоҷ харидан ё фурӯштани қоғазҳои қиматнок ё ба шахси дигар додани қоғазҳои қиматноке, ки ба мизоҷ мансубанд, манъ аст.

7. Брокер вазифадор аст супоришҳоеро, ки ў ё шахси ваколатдори вай аз мизоҷон мегирад, бо нишон додани номи ҳар як мизоҷи супоришдода, тафсилоти супориш ва вақти воридшавии он ҳаррӯза ба ҳисоб гирад.

8. Брокер вазифадор аст ба мизоҷон ошкорсозии иттилоотро дар бораи қоғазҳои қиматноке, ки мавзӯи аҳдҳо мебошанд, мутобиқи талаботи Қонуни мазкур таъмин намояд.

9. Брокер вазифадор аст супоришҳои мизоҷонро барои харид, фурӯш ва ивази қоғазҳои қиматнок бо тартибе, ки супориш ворид мешавад, иҷро намояд ва вазифадор аст ба супориши мизоҷ нисбат ба супоришҳои шахсии брокер ё шахси бонуфуз ё шахси ба брокер алоқаманд доир ба амалиёт бо қоғазҳои қиматнок афзалият диҳад.

10. Брокер вазифадор аст супориши мизоҷро бечунучаро иҷро намояд, агар иҷрои супориш бар ҳилофи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон набошад. Дар ин ҳолат брокер вазифадор аст ба мизоҷ хабар расонад, ки вай ҳуқуқ надорад супориши ўро иҷро намояд.

11. Брокер ҳуқуқ надорад бо қоғазҳои қиматноке, ки эмитенти он ҳуди ў мебошад, аҳдҳо бандад.

12. *Тартиби амалӣ намудани фаъолияти брокерӣ дар бозори қоғазҳои қиматнок аз қониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад. (ҚҚТ аз 23.11.15 с., № 1255)*

Моддаи 39. Фаъолияти дилерӣ дар бозори қоғазҳои қиматнок

1. Фаъолияти дилерӣ ин бастанӣ аҳдҳои хариду фурӯши қоғазҳои қиматнок аз номи худ ва аз ҳисоби худ бо роҳи эълони оммавии нархҳои харид ва ё фурӯши қоғазҳои қиматноки муайян бо ўҳдадории харид ва ё фурӯши ин қоғазҳои қиматнок аз рӯи нархи эълоннамудаи шахсе, ки чунин фаъолиятро амалӣ менамояд, эътироф мегардад.

2. Иштирокчиҳои касбии бозори қоғазҳои қиматноке, ки фаъолияти дилерино амалӣ менамояд, дилер ном бурда мешавад.

3. Ба ғайр аз нарх дилер ҳуқуқ дорад дигар шартҳои муҳими шартномаи хариду фурӯши қоғазҳои қиматнокро эълон намояд:

- миқдори камтарин ва зиёдтарини қоғазҳои қиматноки харидашаванда ва ё фурӯхташаванда;
- инчунин мўҳлате, ки дар давоми он нархҳои эълоншуда амал мекунанд.

4. Ҳангоми дар эълон набудани ишора ба дигар шартҳои муҳим дилер вазифадор аст тибқи шартҳои муҳими аз қониби мизоҷ пешниҳодшуда шартнома бандад.

5. Дар ҳолати саркашӣ кардани дилер аз бастанӣ шартнома нисбат ба он мумкин аст дар бораи бастанӣ маҷбурии чунин шартнома ва ё дар бораи ҷуброни зарари ба мизоҷ расонидашуда даъво карда шавад.

6. Дилер ҳуқуқ надорад бо қоғазҳои қиматноке, ки эмитенти он ҳуди ў мебошад, аҳдҳо бандад.

7. *Тартиби амалӣ намудани фаъолияти дилерӣ дар бозори қоғазҳои қиматнок аз қониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад. (ҚҚТ аз 23.11.15 с., № 1255)*

Моддаи 40. Фаъолият оид ба идоракунии портфели қоғазҳои қиматнок

1. Фаъолият оид ба идоракунии портфели коғазҳои қиматнок ин фаъолият оид ба идоракунии бовариноки коғазҳои қиматнок эътироф мегардад, ки ба шахси ҳуқуқӣ аз ҷониби соҳиби ин коғазҳо мутобиқи шартномаи басташуда пешкаш гардидаанд.

2. Иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматнок, ки фаъолияти идоракунии портфели коғазҳои қиматнокро амалӣ менамояд, идоракунанда номида мешавад.

3. Фаъолият оид ба идоракунии портфели коғазҳои қиматнок аз ҷониби идоракунанда бо мақсади гирифтани фоида ба манфиати мизочи идоракунанда бар ивази мукофтулӣ амалӣ карда мешавад.

4. Идоракунанда соҳиби доройҳои мизоч намебошад.

5. Могу мулки идоракунанда бояд аз могу мулки мизочони идоракунанда ҷудо карда шавад.

6. Ситонидани доройҳои инвестисионии мизочони ширкати идоракунанда аз рӯи ӯҳдадорӣҳои ширкати идоракунанда манъ аст.

7. Тартиби амалӣ намудани фаъолият оид ба идоракунии портфели коғазҳои қиматнок, ҳуқуқ ва ӯҳдадорӣҳои идоракунанда бо қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок муайян карда мешаванд.

Моддаи 41. Фаъолият оид ба муайян намудани ӯҳдадорӣҳои тарафҳо (клиринг) аз рӯи амалиёт бо коғазҳои қиматнок

1. Фаъолият оид ба муайян намудани ӯҳдадорӣҳои тарафҳо (ҷамъоварӣ, муқоиса, таҳрири иттилоот оид ба аҳдҳо бо коғазҳои қиматнок ва тайёр кардани ҳуҷҷатҳои муҳосибӣ аз рӯи онҳо) ва ҳисобӣ аз рӯи таъмини коғазҳои қиматнок ва ҳисоббаробаркуниҳо бо онҳо фаъолияти клирингӣ эътироф мегардад.

2. Иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматнок, ки фаъолияти клирингиро амалӣ менамояд, ташкилоти клирингӣ номида мешавад.

3. Ташкилотҳое, ки клирингро бо коғазҳои қиматнок амалӣ менамоянд, бинобар сабаби ҳисоббаробаркунӣ аз рӯи амалиёт бо коғазҳои қиматнок ҳуҷҷатҳои муҳосибиро, ки ҳангоми муайян намудани ӯҳдадорӣҳои тарафҳо дар асоси шартномаҳо бо иштирокчиёни бозори коғазҳои қиматнок омода карда шуданд, ки барои онҳо ҳисоббаробаркунӣ гузаронида мешавад, барои иҷро қабул мекунанд.

4. Ташкилоти клирингӣ вазифадор аст қоидаҳои амалӣ намудани фаъолияти клирингиро тасдиқ кунад.

5. Талабот нисбат ба ташкилотҳои клирингӣ, инчунин қоидаҳои амалӣ намудани клиринг бо коғазҳои қиматнок аз тарафи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок муқаррар карда мешаванд.

6. Қоидаҳои амалӣ намудани клиринг бо коғазҳои қиматнок, инчунин тағйири иловаҳо ба онҳо бояд бо мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок мувофиқа карда шаванд.

7. Ташкилоти клирингӣ, ки ҳисоббаробаркуниро аз рӯи аҳдҳо бо коғазҳои қиматнок амалӣ менамояд, вазифадор аст барои паст кардани хавфҳои иҷро накардани аҳдҳо бо коғазҳои қиматнок фондҳои махсус таъсис диҳад.

8. Андозаи камтарини фондҳои махсуси ташкилоти клирингиро мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок муқаррар менамояд.

Моддаи 42. Фаъолият оид ба пешбурди феҳристи дорандагони коғазҳои қиматнок

1. Фаъолият оид ба пешбурди феҳристи дорандагони коғазҳои қиматнок ин фаъолият оид ба ҷамъкунӣ, қайдкунӣ, коркард, нигоҳдорӣ ва пешниҳод кардани маълумоте эътироф мегардад, ки низоми пешбурди феҳристи соҳибони коғазҳои қиматнокро ташкил медиҳад.

2. Иштирокчии касбии бозори коғазҳои қиматнок, ки фаъолиятро оид ба пешбурди феҳристи дорандагони коғазҳои қиматнок амалӣ менамояд, дорандаи феҳрист номида мешавад.

3. Эмитенти коғазҳои қиматнок бояд бо нигоҳдорандаи феҳристи коғазҳои қиматнок барои пешбурд ва нигоҳдории феҳристи дорандагони коғазҳои қиматнок шартнома бандад.

4. Дар ҳолатҳои истисноӣ мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок барои пешбурди феҳристи саҳмдорони ҷамъиятҳои саҳомӣ, ки дар онҳо ҳиссаи давлат мавҷуд аст ва аз рӯи хусусияти фаъолияти худ объектҳои махсусан муҳим ба ҳисоб мераванд, ҳуқуқ дорад.

5. Ҷамъияти саҳомии пӯшида ҳуқуқ дорад пешбурд ва нигоҳдории феҳристи саҳмдоронро мустақилона таъмин намоад ё пешбурд ва нигоҳдории онро ба нигоҳдорандаи феҳрист супорад.

6. Феҳристи дорандагони коғазҳои қиматнокӣ як эмитент бояд аз ҷониби як нигоҳдорандаи феҳрист пеш бурда шавад. Нигоҳдорандаи феҳрист метавонад феҳристҳои соҳибони коғазҳои қиматнокӣ шумораи номаҳдуди эмитентҳоро пеш барад.

7. Тартиби пешбурди феҳристи дорандагони қоғазҳои қиматнок, супоридани феҳристи дорандагони қоғазҳои қиматнок ва ҳамаи ҳуҷҷатҳои дигари вобаста ба пешбурди феҳристи дорандагони қоғазҳои қиматнок аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок муқаррар карда мешавад.

8. Нигоҳдорандаи феҳрист вазифадор аст бо талаби дорандаи қоғазҳои қиматнок иқтибосро аз феҳрист, ки дорои маълумот дар бораи соҳиби ҳисоби шахсӣ, миқдори қоғазҳои қиматноки мансуб ба ҳамин дорандаи талабкунанда, далелҳои гаронии онҳо бо ӯҳдадориҳо, инчунин иттилооти дигари марбут ба ин қоғазҳои қиматнок мебошад, пешниҳод намояд. Иқтибос аз низоми пешбурди феҳрист, ки ҳангоми гузариши ҳуқуқ ба қоғазҳои қиматнок ба расмӣ дароварда шудаанд, ба соҳибони онҳо ройгон дода мешавад.

9. Дар ҳолати қатъ кардани амали шартнома аз рӯи нигоҳдории низоми пешбурди феҳрист байни эмитент ва нигоҳдорандаи феҳрист, нигоҳдорандаи феҳрист иттилоотро, ки аз эмитент гирифтааст, ҳамаи маълумот ва ҳуҷҷатҳоеро, ки низоми пешбурди феҳристро ташкил медиҳанд, инчунин феҳристеро, ки дар санаи қатъ кардани амали шартнома таҳия гардидааст, ба дигар нигоҳдорандаи феҳристи нишондодаи эмитент месупорад.

10. Нигоҳдорандаи феҳрист, инчунин кормандони он, муассисон набояд шахси бонуфузи эмитент, шахси мансабдори он ва иштирокчи эмитент бошанд, ки мустақилона ё яқоя бо шахсони бонуфуз соҳиби панҷ фоиз ва зиёда аз он саҳмияҳои эмитенти мазкурро соҳибӣ менамоянд.

11. Нигоҳдорандаи феҳрист ҳуқуқ надорад дар ихтиёри худ қоғазҳои қиматноки эмитентеро, ки феҳристи нигоҳдории қоғазҳои қиматноки онро пеш мебарад, дошта бошад.

12. Раддияи беасоси нигоҳдорандаи феҳрист дар бораи ворид намудани қайдҳо ба феҳрист ё саркашӣ кардан аз чунин қайдҳо боиси ҷавобгарии пешбиниамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон мегардад.

13. Нигоҳдорандаи феҳрист барои зараре, ки бинобар сабаби ғайриимкон гардидани амалисозии ҳуқуқҳои қонунии мизоҷ дар натиҷаи аз ҷониби нигоҳдорандаи феҳристи дорандагони қоғазҳои қиматнок вайрон кардани тартиби пешбурди феҳрист дар назди мизоҷ масъул мебошад.

14. Нигоҳдорандаи феҳрист барои аз ҷониби эмитент пешниҳод шудани маълумоти носоҳеҳ бо мақсади таҳия ва пешбурди феҳристи дорандагони қоғазҳои қиматнок ҷавобгар намебошад.

15. Маълумот дар бораи амалиёт бо қоғазҳои қиматнок, ҳисобҳо, миқдори қоғазҳои қиматноки шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ, ки дар феҳристи соҳибони қоғазҳои қиматнок ифода ёфтаанд, махфӣ мебошад. Иттилооти мазкур ба инҳо дода мешавад:

- соҳибони қоғазҳои қиматнок ва намоёндагони қонунии онҳо;

- мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок;

- *мақоми ваколатдор дар соҳаи муқовимат ба қонунгардонии (расмикунони) даромадҳои бо роҳи қиноят бадастоварда ва маблағгузори терроризм; (ҚҶТ аз 14.11.16 с., №1373)*

- шахсони дигар дар асоси қарори суд, ки мавриди амал қарор гирифтааст.

Моддаи 43. Фаъолияти маҳфуздорӣ

1. Фаъолияти маҳфуздорӣ ин хизматрасонӣ оид ба нигоҳдории қоғазҳои қиматнок, сертификатҳои қоғазҳои қиматнок ва ё баҳисобгирӣ ва гузаштани ҳуқуқ ба қоғазҳои қиматнок эътироф карда мешавад. **(ҚҶТ аз 23.11.15 с., № 1255)**

2. Иштирокчи касбии бозори қоғазҳои қиматнок, ки фаъолияти маҳфуздориро амалӣ менамояд, маҳфуздоранда номида мешавад.

3. Шахсе, ки аз хизматрасонии маҳфуздоранда барои нигоҳдории қоғазҳои қиматнок, сертификатҳои қоғазҳои қиматнок ва ё баҳисобгирии ҳуқуқҳо ба қоғазҳои қиматнок истифода мебарад, депонент номида мешавад. **(ҚҶТ аз 23.11.15 с., № 1255)**

4. Шартномаи байни маҳфуздоранда ва депонент, ки муносибатҳои онҳоро дар раванди фаъолияти маҳфуздорӣ танзим менамояд, шартномаи маҳфуздорӣ номида мешавад. Шартномаи маҳфуздорӣ бояд дар шакли хаттӣ баста шавад.

5. Маҳфуздоранда вазифадор аст шартҳои амалӣ кардани фаъолияти маҳфуздориро, ки қисми таркибии ҷудонашавандаи шартномаи маҳфуздории басташуда мебошанд, тасдиқ намояд.

6. Бастани шартномаи маҳфуздорӣ боиси гузаштани ҳуқуқи соҳибият ба қоғазҳои қиматноки депонент намегардад.

7. Маҳфуздоранда ҳуқуқ надорад қоғазҳои қиматноки депонентро ихтиёрдорӣ кунад, онҳоро идора намояд ё аз номи депонент ҳама гуна амалиётро бо қоғазҳои қиматнок, ба ғайр аз супориши депонент дар ҳолатҳои пешбиниамудаи шартномаи маҳфуздорӣ иҷро намояд.

8. Маҳфуздоранда барои таъмини амнияти сертификатҳои қоғазҳои қиматноки дар ӯ маҳфуздошта масъулияти граждани ҳуқуқӣ дорад.

9. Ба коғазҳои қиматноки депонентҳо наметавонад аз рӯи ӯҳдадориҳои маҳфуздоранда ҷарима баста шавад.

10. Маҳфуздоранда ҳуқуқ дорад маблағҳои пулии депонентҳоро, ки барои маблағгузориҳои коғазҳои қиматнок пешбинӣ гардидаанд, маблағҳои пулие, ки аз фурӯши коғазҳои қиматнок ба даст омадаанд, инчунин маблағҳои пулиеро, ки дар шакли даромад аз рӯи коғазҳои қиматноки дар маҳфуздоранда нигоҳдоришавандаи депонент ба даст омадаанд, нигоҳ дорад ва ба ҳисоб гирад.

11. Маҳфуздоранда маблағҳои пулиро дар ҳисоби (ҳисобҳои) бонкии алоҳида, ки маҳфуздоранда дар бонкҳои тижоратӣ мекушояд, нигоҳ медорад.

12. Маҳфуздоранда ҳуқуқ дорад дар феҳристи дорандагони коғазҳои қиматнок ҳамчун дорандаи номиналии коғазҳои қиматнок ба қайд гирифта шавад.

13. Маҳфуздоранда барои иҷро накардан ё ба таври номуносиб иҷро кардани ӯҳдадориҳои худ аз рӯи баҳисобгирии ҳуқуқҳо ба коғазҳои қиматнок, аз ҷумла барои пуррагӣ ва дурустии қайдҳо аз рӯи ҳисобҳои депо масъул мебошад.

14. *Иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок ва дигар шахсони ҳуқуқӣ ҳамчун муассис метавонанд тибқи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон маҳфуздорандаи марказиро таъсис диҳанд. Тартиби фаъолияти маҳфуздорандаи марказӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар карда мешавад. (ҚҶТ аз 23.11.15 с., № 1255)*

Моддаи 44. Фаъолият оид ба ташкили савдо дар бозори коғазҳои қиматнок

1. *Фаъолият оид ба ташкили савдо дар бозори коғазҳои қиматнок ҳамчун фаъолияти биржаи фондӣ ва ташкилоти нархгузориҳои бозори ғайрибиржавии коғазҳои қиматнок эътироф карда мешавад. (ҚҶТ аз 23.11.15 с., № 1255)*

2. Биржаи фондӣ вазифадор аст ҳуҷҷатҳои зерини дохилиро тасдиқ намояд:

- қоидаҳои савдои коғазҳои қиматнок;
- қоидаҳои листинги коғазҳои қиматнок;
- маблағ ва тартиби пардохти боч, аъзоҳаққиҳо ва пардохтҳои дигаре, ки биржаи фондӣ меситонад;
- қоидаҳое, ки фаъолияти иштирокчиёни савдоро барои қаллобии нархҳо маҳдуд месозад;
- тартиби ошкорсозии ахборот аз ҷониби биржаи фондӣ.

3. Қоидаҳои савдои коғазҳои қиматнок бояд инҳоро дар бар гиранд:

- тартиби бастанӣ аҳдҳо бо коғазҳои қиматнок тавассути низоми савдо ва шартҳои гузаронидани савдо;
- талаботе, ки нисбат ба иштирокчиёни савдо, тартиби роҳ додан барои иштирок дар савдо ва хорич намудан аз ҳайати иштирокчиёни савдо пешниҳод мешаванд;
- тартиби роҳ додани коғазҳои қиматнок ба савдо;
- тартиби боздоштан ва идомаи савдо;
- тартиби иҷрои аҳдҳое, ки дар биржаи фондӣ баста шудаанд;
- тартиби баррасии баҳсҳо байни иштирокчиёни савдо, инчунин байни иштирокчиёни савдо ва биржаи фондӣ.

4. Қоидаҳои савдои коғазҳои қиматнок, инчунин тағйиру иловаҳо ба онҳо бояд ҳатман бо мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок мувофиқа карда шуда, пас аз он мавриди амал қарор дода мешаванд.

5. Биржаи фондӣ вазифадор аст қоидаҳои савдои коғазҳои қиматнок, рӯйхати коғазҳои қиматнокеро, ки ба листинги биржаи фондӣ ворид карда шудаанд, маълумот дар бораи аҳдҳо бо онҳо (ба ғайр аз маълумот дар бораи иштирокчиёни аҳдҳо) ва нишондиҳандаҳои биржавиро барои шиносшавӣ ба ҳар шахси манфиатдор пешниҳод намояд.

6. Биржаи фондӣ ҳуқуқ дорад андоза ва тартиби аз иштирокчиёни савдо ситонидани аъзоҳаққӣ, бочҳо ва пардохтҳои дигарро барои хизматрасониҳои худ муайян кунад.

7. Биржаи фондӣ бояд аз рӯи бастанӣ аҳдҳо дар биржаи фондӣ бо мақсадҳои ошкорсозии ҳолатҳои истифодабарии иттилооти хизматӣ, қаллобии нархҳо ва риоя намудани қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи коғазҳои қиматнок ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок аз ҷониби иштирокчиёни савдо ва эмитентҳое, ки коғазҳои қиматноки онҳо ба рӯйхати нархгузорӣ дохил шудаанд, назорати доимӣ барад.

8. Иштирокчиёни савдо вазифадоранд ба биржаи фондӣ тибқи талабаш маълумоти ба он барои назорат зарурро мувофиқи қоидаҳои гузаронидани савдо дар биржаи фондӣ пешниҳод намоянд.

9. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад нозирони биржавиро, ки барои назорат бурдан ба риояи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби биржаи фондӣ ваколатдор мебошанд, таъин намояд.

10. Биржаи фондӣ ҳуқуқ надорад фаъолияти ташкили савдои коғазҳои қиматнокро бо дигар намудҳои фаъолият омехта намояд.

11. Ифодаи «Биржаи фондӣ» ё ифодае, ки дар он ибораи «Биржаи фондӣ» мавҷуд аст ё ибораи ба он монандро дар номгӯи ширкати худ ё барои мақсадҳои корӣ ё рекламаи оддӣ танҳо ҳамон ташкилоте истифода бурда метавонад, ки бо тартиби муайяннамудаи қисми 2 моддаи мазкур таъсис гардида бошад.

12. Қоидаҳои амалӣ намудани фаъолият оид ба ташкили савдо дар бозори коғазҳои қиматнок аз ҷониби биржаи фондӣ дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок тасдиқ карда мешаванд. (ҚҶТ аз 23.11.15 с., № 1255)

13. Фаъолияти асосии ташкилоти нархгузори бозори ғайрибиржавии коғазҳои қиматнок ин ташкили низоми мубодилаи нархгузори коғазҳои қиматнок байни мизоҷони ҳамин ташкилкунандаи савдо мебошад. (ҚҶТ аз 23.11.15 с., № 1255)

14. Мизоҷони ташкилоти нархгузори бозори ғайрибиржавии коғазҳои қиматнок метавонанд танҳо иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок бошанд. (ҚҶТ аз 23.11.15 с., № 1255)

15. Ташкилоти нархгузори бозори ғайрибиржавии коғазҳои қиматнок вазифаҳои зеринро иҷро менамояд:

- истифодабарӣ ва дастгирии низоми мубодилаи нархгузори коғазҳои қиматнок;
- ба мизоҷони худ додани имконияти дастрасии истифода ва дастгирии низоми мубодилаи нархгузори коғазҳои қиматнок бо мақсади бастанӣ аҳдҳо бо коғазҳои қиматнок ва дигар воситаҳои молиявӣ, ки ба муомилот дар ташкилоти нархгузори бозори ғайрибиржавии коғазҳои қиматнок ворид шудаанд;
- ташкили мубодилаи мунтазами нархгузори коғазҳои қиматнок байни мизоҷони ташкилоти нархгузори бозори ғайрибиржавии коғазҳои қиматнок;
- ташкили мубодилаи иттилоот оид ба бастанӣ аҳдҳо бо коғазҳои қиматнок байни мизоҷони ташкилоти нархгузори бозори ғайрибиржавии коғазҳои қиматнок;
- ба мизоҷони худ пешниҳод кардани иттилооте, ки барои бастанӣ аҳдҳо бо коғазҳои қиматноки ба муомилот дар ташкилоти нархгузори бозори ғайрибиржавии коғазҳои қиматнок воридшуда зарур мебошад.

(ҚҶТ аз 23.11.15 с., № 1255)

16. Қоидаҳои амалӣ намудани фаъолият оид ба ташкили савдо дар ташкилоти нархгузори бозори ғайрибиржавии коғазҳои қиматнок аз ҷониби ташкилоти нархгузори бозори ғайрибиржавии коғазҳои қиматнок, дар мувофиқа бо мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок тасдиқ карда мешаванд. (ҚҶТ аз 23.11.15 с., № 1255)

Моддаи 45. Талаботи иловагӣ нисбат ба иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматнок, ки фаъолияти ташкили савдо дар бозори коғазҳои қиматнок ва фаъолияти маҳфуздори амалӣ менамоянд

Талаботи иловагӣ нисбат ба иштирокчиёни касбии бозори коғазҳои қиматноке, ки фаъолияти ташкили савдо дар бозори коғазҳои қиматнок ва фаъолияти маҳфуздори дар бозори коғазҳои қиматнок амалӣ менамоянд, инҳоро дар бар мегиранд:

- мавҷуд будани қоидаҳои амалиётӣ ва иқтидорҳои техникии дахлдор барои таъмини иттилоотрасонӣ дар бораи амалиётҳои гузаронидашуда дар речаи вақти воқеӣ;
- чораҳои кофӣ барои таъмини назорат ба фаъолияти иштирокчиён ва субъектҳои бақайдгирифташуда дар раванди савдо, инчунин чораҳое, ки иҷрои талаботи биржаи фонди аз ҷониби онҳо таъмин менамоянд;
- ҳуҷҷатҳои дохилӣ, ки талабот ва ваколатҳои дахлдорро муайян месозанд, ки барои амалӣ сохтани назорат дар бозори коғазҳои қиматнок бо мақсади пешгирии амалҳои қаллобӣ ва амалӣ сохтани мониторинг бо риояи қоидаҳои дахлдори амалиётӣ иштирокчиёни бозори коғазҳои қиматнок кофӣ мебошанд.

(ҚҶТ аз 23.11.15 с., № 1255)

Моддаи 46. Якҷоя кардани намудҳои фаъолияти касбӣ дар бозори коғазҳои қиматнок

1. Фаъолият оид ба пешбурди феҳристи дорандагони коғазҳои қиматнок фаъолияти истисноӣ буда, наметавонад бо дигар намудҳои фаъолияти касбии бозори коғазҳои қиматнок якҷоя карда шавад.

2. Маҳдудияти омехта намудани намудҳои фаъолияти касбӣ дар бозори коғазҳои қиматнок ва аҳдҳо бо коғазҳои қиматнок аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори коғазҳои қиматнок муқаррар карда мешавад.

3. Дар ҳолати аз ҷониби як шахси ҳуқуқӣ омехта кардани якҷоя намуди фаъолияти касбӣ, барои амалӣ намудани ҳар кадоми онҳо шахси ҳуқуқӣ мазкур бояд иҷозатномаи дахлдор ва воҳиди сохтори алоҳида дошта бошад.

Моддаи 47. Дорандаи номиналӣ

1. Дорандаи номиналӣ метавонад ҳуқуқҳои зерини молумулкиро амалӣ намояд:
 - хариду фурӯши (иваз намудани) қоғазҳои қиматнок;
 - аз номи мизоч гирифтани даромад аз рӯи қоғазҳои қиматнок, агар ин дар шартнома пешбинӣ шуда бошад.
2. Ба ҳайси дорандаи номиналии қоғазҳои қиматнок маҳфуздоранда ва брокер метавонанд баромад кунанд.
3. Иштирокчиҳои касбии бозори қоғазҳои қиматнок, ки маҳфуздоранда намебошад, наметавонад ҳамчун дорандаи номиналии қоғазҳои қиматнок ба манфиати дигар дорандаи номиналӣ баромад кунад.
4. Супоридани қоғазҳои қиматнок ба дорандаи номиналӣ боиси гузаштани ҳуқуқи моликият ба қоғазҳои қиматнок ба дорандаи номиналӣ намегардад.
5. Дорандаи номиналӣ ўҳдадор аст:
 - аҳдхоро бо қоғазҳои қиматнок бо супориши шахс (ё намоёндаи он), ки ба манфиати он ў дорандаи номиналии қоғазҳои қиматнок мебошад ва мутобики шартномае, ки бо ин шахс баста шудааст, амалӣ намояд;
 - қоғазҳои қиматнокеро, ки ў ба манфиати шахси дигар дар ҳисобҳои ҷудогонаи берун аз тавозун дорад, ба ҳисоб гирад;
 - бо талаби шахс (ё намоёндаи вай), ки ў ба манфиати вай дорандаи номиналии қоғазҳои қиматнок мебошад, қоғазҳои қиматнокро ба ҳисоби шахсии он дар феҳристи дорандагони қоғазҳои қиматнок ё ба ҳисоби депо дар маҳфуздоранда диҳад;
 - маълумотро дар бораи соҳибони қоғазҳои қиматнок бо талаби нигоҳдорандаи феҳрист, маҳфуздоранда, мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок дар мўҳлати муқаррарнамудаи Қонуни мазкур ва санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ошкор созад;
 - на дертар аз се рӯзи корӣ аз лаҳзаи гирифтани пардохтҳо аз рӯи ин қоғазҳои қиматнок дар ин бора шахсеро, ки ба манфиати ў дорандаи номиналии қоғазҳои қиматнок мебошад, огоҳ намояд ва маблағи аз ин қоғазҳои қиматнок бадастомадаро ба суратҳисоби шахси мазкур дар давоми се рӯзи корӣ аз лаҳзаи гирифтани супориши дахлдори вай гузаронад.

Моддаи 48. Андеррайтер

1. Ба ҳайси андеррайтер танҳо брокер ва дилер баромад карда метавонанд.
2. Паҳнкунӣ ва рекламаи қоғазҳои қиматнок аз ҷониби андеррайтер наметавонад то бақайдгирии тарҳи барориши қоғазҳои қиматнок дар мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ба ҷо оварда шаванд.
3. Андеррайтер вазифаҳои зеринро амалӣ менамояд:
 - 1) омода кардани эмиссияи оммавии қоғазҳои қиматнок:
 - эълони оммавӣ дар бораи нияти эмитент чиҳати гузаронидани эмиссияи оммавии қоғазҳои қиматнок;
 - яққоя бо эмитент таҳия намудани ҳуҷҷатҳо ва муайян кардани шартҳои эмиссияи оммавии қоғазҳои қиматнок;
 - додани баҳои пешакӣ ба эмиссияи оммавии қоғазҳои қиматнок, барқарор намудани робитаҳои байни эмитентҳо ва сармоягузoron;
 - мусоидат намудан ба бақайдгирии тарҳи барориши қоғазҳои қиматнок дар мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок.
 - 2) фурӯши қоғазҳои қиматнок:
 - фурӯши қоғазҳои қиматнок ба сармоягузoron;
 - гузаронидани маъракаи рекламавӣ;
 - вобаста ба шакли андеррайтинг кафолат додани хариди қоғазҳои қиматнок ҳангоми паҳнкунии онҳо;
 - дастгирии корҳои таҳлилий ва тадқиқотӣ.
4. Аз рӯи шартнома метавонад дигар намудҳои хизматрасониҳо аз ҷониби андеррайтер ё андеррайтерҳо оид ба ташкили оммавии пешниҳод ва хизматрасонии паҳнкунии қоғазҳои қиматнок пешбинӣ гардад.
5. Бо шартномаи байни эмитенти қоғазҳои қиматнок ва андеррайтер ба ўҳдаи андеррайтер ўҳдадориҳои обуна шудан ба ҳамаи қоғазҳои қиматнок ё қисми онҳо ё харидани ҳамаи қоғазҳои қиматнок ё қисми онҳо, ки бо тариқи обуна паҳн карда намешаванд ё аз рӯи натиҷаҳои барориши оммавӣ дар рӯзи охирини барои обунашавии оммавии муқарраршуда харида мешаванд, гузошта мешавад.
6. Дар шартнома бояд андозаи мукофоти андеррайтер барои ҳамаи намудҳои хизматрасонӣ оид ба ташкили пешниҳоди оммавӣ ва хизматрасонии паҳнкунии қоғазҳои қиматнок пешбинӣ гардад.
7. Андеррайтерҳо ҳуқуқ надоранд:

- ба саҳмгузори эҳтимоли ба мақсади ҳавасмандкунии онҳо иттилооти носоҳеҳ пешниҳод намоянд ва ба қабули қарори инвестиционӣ таъсир расонанд;

- оид ба гузаронидани таҳқиқотҳо ба эмитент ҳисоботи ғалат ва носоҳеҳ пешниҳод намоянд ва инчунин тарҳи бароришро пешниҳод кунанд, ки дар он иттилооти носоҳеҳ ё нопурра ифода гардида бошад;

- тарҳи бароришро, ки дар мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ба қайд гирифта нашудааст, истифода ва паҳн намоянд;

- маъракаи рекламавино гузаронанд ё ба таври оммавӣ қоғазҳои қиматнокро дар давраи то бақайдгирии тарҳи барориш дар мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок пешниҳод намоянд;

- иттилоотро дар бораи эмитент пешниҳод намоянд, ки ба пешниҳоди оммавии қоғазҳои қиматнок робита надорад.

8. Андеррайтер дар ҳолатҳое, ки агар дар натиҷаи амали ғайриқонунии он эмитент зарар бинад, дар назди эмитент масъулияти пурраи молумулкӣ дорад.

Моддаи 49. Аз ҷониби иштирокчи касбии бозори қоғазҳои қиматнок ба мизочон ошкор намудани маълумот

Иштирокчи касбии бозори қоғазҳои қиматнок ӯҳдадор аст:

- ба мизоч чиҳати шинос шудан бо ҳамаи иттилооти дар бораи қоғазҳои қиматнок мавҷуда, эмитенти онҳо (ба истиснои иттилооте, ки дар бозори қоғазҳои қиматнок дорои сирри тижоратӣ ва хизматӣ мебошад) ҳангоми қабули фармон барои иҷроӣ аҳдҳо бо қоғазҳои қиматнок имконият фароҳам созад;

- дар бораи эҳтимолият ва далелҳои ба вучуд омадани баҳси манфиатҳо дар раванди бо супориши мизочи худ бастанӣ аҳдҳо бо қоғазҳои қиматнок, ӯро огоҳ созад;

- ба мизочи худ сабабҳои даст кашидан аз иҷроӣ талаботи ӯро шарҳ диҳад;

- иттилоотро, ки аз эмитентҳо гирифта шуда, барои паҳн кардан таъин гардидааст, ба маълумоти мизочон расонад;

- дар ҳаҷм ва тартиби муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок иттилооти ба фаъолияти иҷозатномадор дахлдоштаро ба мизочон ошкор созад.

Моддаи 50. Ошкорсозии иттилоот ва ҳисоботи иштирокчи касбии бозори қоғазҳои қиматнок

1. Иштирокчи касбии бозори қоғазҳои қиматнок вазифадор аст:

- ба маълумоти мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок тағйиру иловаҳоеро, ки ба ҳуҷҷатҳои ҳангоми иҷозатномагирӣ пешниҳодшуда ворид карда шудаанд, расонад;

- бо талаби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок иттилооти заруриеро, ки бо қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ карда нашудааст, пешниҳод кунанд.

2. Иштирокчи касбии бозори қоғазҳои қиматнок бояд маълумотро дар шакли ҳисоботи солона ва семоҳа, ки дар таркиби он ҳисоботи молиявии иштирокчи касбии қоғазҳои қиматнок барои соли гузашта ва маълумоти дигар, ки бо санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок пешбинӣ гардидааст, ошкор созад.

Моддаи 51. Ошкорсозии иттилоот ва ҳисоботи биржаи фондӣ

1. Биржаи фондӣ вазифадор аст ба ҳар як шахси манфиатдор маълумоти зеринро ошкор созад:

- ҷадвали хизматрасониҳои биржаи фондӣ дар бозори қоғазҳои қиматнок;

- рӯйхати қоғазҳои қиматноке, ки ба рӯйхати баҳодиҳии биржаи фондӣ ворид карда шудаанд, инчунин ҳисобот ва дигар ахбороти эмитентҳои онҳо;

- маълумот дар бораи аҳдҳо дар биржаи фондӣ;

- нишондиҳандаи индекси биржаи фондӣ;

- ҳуҷҷатҳои дохилии биржаи фондӣ.

2. Дар бораи ҳар як аҳди дар биржаи фондӣ басташуда ба ҳамаи шахсони манфиатдор иттилооти зерин расонида мешавад:

- сана ва вақти бастанӣ аҳдҳо;

- номгуи қоғазҳои қиматнок, ки мавзӯи аҳдҳо мебошанд;

- нархи як қоғаз қиматнок;

- миқдори қоғазҳои қиматнок.

3. Биржаи фондӣ ӯҳдадор аст ба иштирокчиёни савдо дастрас будани иттилоотро дар бораи ҷадвали савдои қоғазҳои қиматноке, ки ба савдои қоғазҳои қиматнок иҷозат дода шудаанд, нархгузори (курби) қоғазҳои қиматнок, натиҷаҳои ҷаласаи савдо таъмин намояд.

4. Биржаи фондӣ ӯҳдадор аст дастрасии иттилоотро, ки дар қисмҳои 1 ва 2 моддаи мазкур оварда шудааст, тавассути нашр намудан дар интернет - саҳифаи расмӣ худ таъмин намояд.

5. Биржаи фондӣ ӯҳдадор аст ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок бо тартиби муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ҳисобот пешниҳод намояд.

БОБИ 7.

ТАШКИЛОТҲОИ ХУДТАНЗИМКУНАДАИ ИШТИРОКЧИЁНИ КАСБИИ БОЗОРИ ҚОҒАЗҲОИ ҚИМАТНОК

Моддаи 52. Ташкилоти худтанзимкунадаи иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок

1. Ташкилоти худтанзимкунада аз ҷониби иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок ҷиҳати таъмини шароит барои фаъолияти касбии иштирокчиёни бозори қоғазҳои қиматнок, риояи стандартҳои ахлоқи касбӣ дар бозори қоғазҳои қиматнок, ҳимояи манфиатҳои соҳибони қоғазҳои қиматнок ва мизочони дигари иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок, ки аъзои ташкилоти худтанзимкунада мебошанд, муқаррар намудани қоидаҳо ва стандартҳои гузаронидани амалиёт бо қоғазҳои қиматнок, ки фаъолияти пурсамарро дар бозори қоғазҳои қиматнок таъмин менамоянд, таъсис дода мешавад.

2. Ташкилоти худтанзимкунада мувофиқи талаботи амалӣ намудани фаъолияти касбӣ ва гузаронидани амалиёт бо қоғазҳои қиматнок, ки аз ҷониби мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок тасдиқ карда шудаанд, барои аъзои худ қоидаҳои ҳатмии амалӣ намудани фаъолияти касбӣ дар бозори қоғазҳои қиматнок, стандартҳои гузаронидани амалиёт бо қоғазҳои қиматнокро муқаррар менамояд ва риояи онҳоро назорат менамояд.

3. Ташкилоте, ки аз ҷониби иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок таъсис дода шудааст, дар асоси иҷозати аз тарафи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок додашуда мақоми ташкилоти худтанзимкунадаро доро мегардад.

4. Тартиби гирифтани мақоми ташкилоти худтанзимкунадаи иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок мувофиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок амалӣ карда мешавад.

Моддаи 53. Ҷӯдадорҳои ташкилоти худтанзимкунадаи иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок

1. Ташкилоти худтанзимкунадаи иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок ӯҳдадор аст:

- талаботи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистонро риоя намояд;

- мақоми ваколатдори давлатиро оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок дар бораи камбудии содирнамудаи аъзои худ ва тадбирҳои андешидашуда огоҳ созад;

- ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок ҳисобот пешниҳод намояд ва оид ба фаъолияти худ мутабиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок иттилоотро ошкор созад.

2. Ташкилоти худтанзимкунада вазифадор аст ба мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок, аз ҷумла ба кормандони он ҳангоми иҷрои вазифаҳои танзими бозори қоғазҳои қиматнок мусоидат намояд.

Моддаи 54. Боздоштан ва қатъ кардани фаъолияти ташкилоти худтанзимкунадаи иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок

1. Ташкилоти худтанзимкунадаи иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад фаъолияти худро дар асоси қарори қабулнамудаи аъзои ташкилот бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ва оинномаи ташкилот қатъ намояд.

2. Дар ҳолати аз ҷониби ташкилоти худтанзимкунада вайрон кардани талаботи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи бозори қоғазҳои қиматнок мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими

бозори қоғазҳои қиматнок ҳуқуқ дорад, ки амали иҷозати ташкилоти худтанзимкунандаро то аз ҷониби он бартараф намудани қоидавайронкуниҳои ошкоршуда ба мӯҳлати муқаррарнамудаи мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок боздорад.

3. Мақоми ваколатдори давлатӣ оид ба танзими бозори қоғазҳои қиматнок вазифадор аст ташкилоти худтанзимкунандаи иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнокро дар бораи қабули чораҳо нисбат ба он, бо нишон додани сабабҳои қабули чунин чораҳо хабардор намояд.

БОБИ 8. АМАЛҲОИ МАНЪШУДА НИСБАТ БА ҚОҒАЗҲОИ ҚИМАТНОК

Моддаи 55. Аз ҷониби инсайдерҳо манъ будани амалисозии аҳдҳо

1. Инсайдерони қоғазҳои қиматнок инҳо маҳсуб меёбанд:

- шахсони мансабдори эмитент;
- саҳмгузори калони эмитент;
- шахсе, ки бинобар вазъи хизмати худ, ӯҳдадорихои меҳнатӣ, шартномаи гражданию ҳуқуқӣ, ки бо эмитент бастааст ё бинобар иҷрои ваколатҳои назоратӣ ва ғайра ба иттилооти махфӣ роҳ дорад;
- шахсони вобастаи шахсони номбурда, ки ба таври ғаразнок ё аз рӯи ҳолатҳои новобаста аз онҳо иттилооти махфиро гирифтаанд ва дар бораи хусусияти иттилооти гирифташуда хабардор буданд ё бояд медонистанд.

2. Ба инсайдерҳо, инчунин ба шахсони бонуфузи онҳо инҳо манъ аст:

- гузаронидани амалиёт бо қоғазҳои қиматнок бо истифода аз иттилооти махфӣ ба манфиатҳои худ ё ба манфиати шахси сеюм;
- ба шахсони сеюм додан ё дастрас намудани иттилооти махфӣ ё иттилооти ба он асосёфта, ба истиснои ҳолатҳои пешбиниамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- ба шахсони сеюм додани тавсияҳо дар бораи гузаронидани амалиёт бо қоғазҳои қиматнок, ки ба иттилооти махфӣ асос ёфтааст.

3. Ҳар шахсе, ки иттилооти махфиро аз инсайдери эмитент ё аз шахси бонуфузи ӯ мегирад, дар асоси иттилооти мазкур ҳуқуқи гузаронидани амалиётро бо қоғазҳои қиматнок ин эмитент надорад, агар шахси мазкур дар лаҳзаи гирифтани иттилоот ё дар лаҳзаи гузаронидани амалиёт бо қоғазҳои қиматнок медонист, ки иттилоот хусусияти махфӣ дорад.

4. Ба иштирокчиҳои касбии бозори қоғазҳои қиматнок гузаронидани амалиёт бо қоғазҳои қиматнок эмитент бо шартҳои зерин манъ нест:

- агар иштирокчиҳои касбие, ки амалиётро бо қоғазҳои қиматнок мегузаронад, ҳамчун агенти мизоч баромад кунад ва барои гузаронидани амалиёти муайян бо супориши мушаххаси мизоч амал кунад;
- агар иштирокчиҳои касбии бозори қоғазҳои қиматнок дар бораи тибқи иттилооти аз инсайдер гирифташуда амал кардани мизоч огоҳ карда нашуда бошад;
- агар иштирокчиҳои касбии бозори қоғазҳои қиматнок ба мизоч барои идора кардани қоғазҳои қиматнок маслиҳат надода бошад;
- агар мизоч шахси вобаста ё бонуфузи иштирокчиҳои касбӣ набошад.

Моддаи 56. Амалҳои манъшудаи иштирокчиҳои касбии бозори қоғазҳои қиматнок

1. Ба иштирокчиёни касбии бозори қоғазҳои қиматнок амали қаллобии нархҳо дар бозори қоғазҳои қиматнок манъ аст.

2. Ба қаллобии нархҳо дар бозори қоғазҳои қиматнок амалҳое мансуб мебошанд, ки аз ҷониби як ё якчанд шахсон содир мешаванд ва дар натиҷа нархи қоғазҳои қиматнок баланд мешавад, паст мешавад ва ё муддате нигоҳ дошта мешавад ё талабот ва ё пешниҳод ба қоғазҳои қиматнок баланд мешавад, паст мешавад ва ё муддате нигоҳ дошта мешавад ё ҳаҷми савдои қоғазҳои қиматнок баланд мешавад, паст мешавад ва ё муддате дошта мешавад.

3. Амалиёт бо нархгузориҳои қоғазҳои қиматнок, ки аз ҷониби мақомоти ҳокимияти давлатӣ дар доираи татбиқи сиёсати пулию қарзӣ, инчунин бо мақсади идораи қарзи давлатӣ дар бозори қоғазҳои қиматнок амалӣ мегардад, қаллобӣ ба ҳисоб намеравад.

БОБИ 9. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ

Моддаи 57. Ҷавобгарӣ барои вайрон кардани Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои вайрон кардани талаботи Қонуни мазкур мутобиқи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 58. Дар бораи аз эътибор соқит донишани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи коғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ»

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 10 марти соли 1992 «Дар бораи коғазҳои қиматнок ва биржаҳои фондӣ» (Ахбори Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с.1992, №11, мод.155; Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с.1995, №22, мод.268 фасли VIII; с.1998, №10, мод.135; с.2003, №12, мод.696; с.2006, №3, мод.157; с.2011, №3, мод.164) аз эътибор соқит доништа шавад.

Моддаи 59. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

**Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Эмомалӣ Раҳмон

ш. Душанбе, 28 июни соли 2011,
№ 745